

JELENTÉS
DEÁK FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR
2012.

BEVEZETÉS

A *Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár* egész évi tevékenységéről szóló beszámoló először jelenik meg ebben a formájában: két, korábban önállóan működő intézmény, a *Deák Ferenc Megyei Könyvtár* és a *József Attila Városi Könyvtár* (2013. január 1-jétől *József Attila Városi Tagkönyvtár*) 2012. évi munkájáról ad számot, egységes szerkezetbe foglalva.

A két könyvtár feltételei nem voltak egyformák 2012-ben: a Deák Ferenc Megyei Könyvtár állami fenntartásban működött, a József Attila Városi Könyvtár pedig Zalaegerszeg Megyei Jogú Város intézményeként. A fenntartói – és ezzel együtt a költségvetési – állapot elsősorban a megyei könyvtárnál okozott gondokat: nagyon szigorúra szabott, zárolásokkal sújtott költségvetési keretből kellett gazdálkodni, ráadásul a gazdasági vezető év közben áthelyezésre került, és csak fél munkaidőben tudta ellátni ezt a feladatot. A költségvetési szigorítások – a folyamatos működés prioritásai miatt – elsősorban a dokumentum-beszerzést kurtították meg, s a kínálat csökkenése az olvasói forgalmat is károsan befolyásolta. A József Attila Városi Könyvtár működése szerencsére sokkal stabilabb, kiegyensúlyozottabb volt, és jelentősebb forrásokat tudott a könyvtári állomány fejlesztésére fordítani.

Mindezeket figyelembe véve is elmondhatjuk, hogy a két könyvtár színvonalas tevékenységet végzett, a székhely városban, a mozgókönyvtári ellátási körzetekben (együtt 80 községet és 1 várost részesítettünk nyilvános könyvtári szolgáltatásokban) és Zala megyében is, a módszertani munka mellett vetélkedők, szavalóversenyek, irodalmi játékok, pályázatok, szakfelügyeleti vizsgálatok szervezésével. Fontos megemlíteni, hogy a könyvtárakban a napi kölcsönzési, kutatási tevékenység biztosítása mellett egyre nagyobb teret kapnak a közösségi-kulturális rendezvények, tanulást támogató szolgáltatások – intézményeink felkészültsége, infrastruktúrája, kiválóan alkalmas e feladatok ellátására, s e területen valóban eredményesen dolgoztunk.

A két könyvtár, bár önállóan működött, a korábbi évek gyakorlatának megfelelően, szorosan összehangolta tevékenységét, úgy a város területén történő lakossági ellátásban, mint az azonos szisztéma szerint végzett kistérségi tevékenységben, illetve a közösen benyújtott és lebonyolított pályázatokban. Ez sok előnnyel járt, akár az önkormányzatokkal folytatott tárgyalásokon, akár közös programok szervezésénél, vagy éppen kiadványok készítésénél. Ez az együttműködés azt is lehetővé tette, hogy amikor Zalaegerszeg Megyei Jogú Város közgyűlése 2012 decemberében döntött a két könyvtár egyesítéséről, akkor zökkenőmentesen, a feladatokra összpontosítva kezdődhetett el az új intézmény kialakítása...

A 2013. évi feladatokat már a közös munkaterv tartalmazza, új szervezeti felállásban; a korábbi vezetői gárda kisebb részben megújult, de a tapasztalt, a szolgáltatási feltételeket és környezetet jól ismerő vezetők a helyükön maradtak. Kell is ez a felkészültség, mert az új megyei könyvtárellátási rendszer keretében intézményünk 2012 végéig 236 zalai településsel kötött megállapodást a nyilvános könyvtári szolgáltatások biztosítására – ennek teljes ellátási kerete megegyezik intézményünk éves költségvetésével. A könyvtár munkatársi gárdája azonban nem kettőződött meg – a lakossági és a kistelepülési ellátási feladatnak így csak a legnagyobb fegyellemmel és szervezettséggel tudunk megfelelni. Bízunk a több évtizedes gyakorlatunkban, munkatársaink felkészültségében, a megye más könyvtáraival való együttműködésben. Az ezzel kapcsolatos beszámolót majd a 2014. évi jelentés fogja tartalmazni...

Zalaegerszeg, 2013. május 24.

Kiss Gábor
igazgató

ÁLLOMÁNYALAKÍTÁS ÉS -FELTÁRÁS

Az állományalakító–feldolgozó csoport összetételében és munkavégzésében, a 2012-es évben nem történt változás. Továbbra is 3 fő volt a csoport létszáma.

A munkatervben meghatározott szerzeményezési és feldolgozási feladatokat teljesítettük: folyamatosan vásároltunk, elvégeztük a beérkezett dokumentumok feldolgozását, analitikus feltárását integrált rendszerünkben.

A tárgyi és technikai feltételekben változás nem történt. Folyamatosan figyelemmel kísértük a TextLib integrált rendszer módosításait, megismerve és frissítve legújabb verzióit.

A csoport munkájához tartozott, az előző évhez hasonlóan a nemhagyományos dokumentumok valamint a mozgókönyvtári ellátás keretében beszerzett könyvek, CD-k, DVD-k feldolgozása és állományba vétele. Az alábbi táblázat a *könyvek* beszerzésének megoszlását mutatja (ajándékokkal).

	Darab	Forint
Deák Ferenc Megyei Könyvtár	2.850	5.437.510
ZalA-KAR Térségi Innovációs Társulás	292	612.143
Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás	381	822.876
Pacsa Kistérségi Társulás	485	1.000.933
Összesen	4008	7.873.462

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár tulajdonába került 2.850 darab könyv 5.437.510 forint értékben; a ZalA-KAR kistérség rendelkezési állományába 292 darab könyv 612.143 forint értékben, a zalaegerszegi kistérség rendelkezési állományába 381 darab könyv 822.876 forint értékben, míg a pacsai kistérség rendelkezési állományába 485 darab könyv 1.000.933 forint értékben.

Az állománygyarapító- és feldolgozó csoport munkatársai így az év során összesen 4.008 darab könyvet szerzeményeztek és dolgoztak fel 7.873.462 forint összértékben.

Könyvtárunk könyvgyarapodásának mértéke

Év	Darab	Forint	Átlagár
2008	2.655	4.501.038	1.695,30
2009	3.179	5.874.548	1.847,92
2010	3.167	5.886.800	1.858,79
2011	2.423	4.744.765	1.958,22
2012	2.850	5.437.510	1.907,89

A fenti táblázat az elmúlt öt esztendő könyvgyarapodását mutatja. 2012-ben, az előző évi, jelentős csökkenés után, emelkedett a dokumentumok száma (2.850). Továbbra is csak igen erős szelekció árán tudtunk gyarapítani, így sok esetben az egypéldányos beszerzést sem tudtuk vállalni. Az évek óta tartó, mérsékelt dokumentum-beszerzés következtében állományunk összetételében egyre komolyabb hiányok keletkeztek, ezeket más információhordozón illetve a könyvtárközi kölcsönzés bevonásával próbáltuk biztosítani használóinknak. A korábbi évekhez hasonlóan desideráta jegyzéket nyitottunk, melyre a gyűjteményünk számára fontosnak ítélt dokumentumokat jegyezzük elő.

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár 2012. évi költségvetéséből a dokumentum-beszerzésre fordítható összeg 7.231.982 forint volt, és a kistérségek könyvbeszerzési keretével együtt sem érték el

a közbeszerzési értékhatárt, így nem kellett közbeszerzési eljárást kiírunk. Szerzeményezésünk során a Könyvtárellátó Kft. kínálata mellett igénybe vettük a Shoptline, az Alexandra Könyvruház és a Kossuth Kiadó (lásd. Egyéb forrás) kedvező ajánlatait is, így lehetőségünk adódott az olcsóbb vásárlásra.

Beszerezés forrása	Darab	Ár
Könyvtárellátó	1.225	2.630.958
Egyéb forrás	341	692.830
Xerox	1	800
Ajándék	1.237	2.001.603
Kötelespéldány	46	111.319
Összesen	2.850	5.437.510

Az elmúlt évben az *ajándékba kapott* könyvek száma elmaradt az előző évitől (1.519), de továbbra is jelentős (1.237 darab). 2012-ben 46 darab kötelespéldány került állományunkba. Kiemelten figyelni kell a kötelespéldány-szolgáltatást, mivel még mindig kevés helyi nyomda és kiadó küldi rendszeresen a megjelent kiadványait.

A 2012. év könyvbeszerzésének eloszlása

Időszak	Vétel	Ajándék	Köteles	Egyéb	Könyv	Százalékban
I. negyedév	113	480			593	20,81
II. negyedév	180	479	42	1	702	24,63
III. negyedév	63	18	2		83	2,91
IV. negyedév	234	260	2	976	1.472	51,65
Összesen	590	1.237	46	977	2.850	100,00

Gyarapításunk az év során nem volt egyenletes, a legtöbb dokumentumot a negyedik negyedévben tudtuk beszerezni. 2012-ben beszerzésünk 20,7 százaléka származott vásárlásból, 43,4 százaléka ajándékból, 1,61 százaléka kötelespéldányból, egyéb forrásból 34,28 százaléka (Márai-program).

Könyvtári állományunk legnagyobb százalékát a könyv jellegű dokumentumok alkotják. Állományunkban továbbra is a szakirodalom dominál. Ugyanakkor folyamatosan jelen van a szépirodalom iránti érdeklődés, ezt az igényt azonban ebben az évben sem tudtuk maradéktalanul kielégíteni. A szerzeményezés során előnyt élveznek a már meglévő *sorozatok* folytatásai, a *kötelező irodalom*, a kedvelt írók művei. Ebben az évben a lehetőségeinkhez mérten igyekeztünk nagyobb figyelmet fordítani a romantikus regényekre, krimikre, az ún. sikerkönyvekre, ismert médiaszemélyiségek írásainak beszerzésére, melyekre továbbra is nagy az igény.

Gyarapításunk 52,04 százaléka volt szakirodalom (1.483 darab), a felnőtt szépirodalom 29,47 százaléka (840 darab), a gyermek- és ifjúsági irodalom (527 darab) pedig 18,49 százaléka.

2012-ben 6.182 darab dokumentumot (1.491 darab videót, 4.691 db könyvet) töröltünk állományunkból, összesen 3.811.077 forint értékben. Tervszerű állományapaszta következtében 2.665 darabot, elhasználdás miatt 3.491 darabot és behajthatatlan követelés okából mindössze 26 darab dokumentumot kellett selejtezni. A fölőspéldány jegyzékekről 18 intézmény 457 darab könyvet választott további hasznosításra. Az állományunkból kivont dokumentumok közül a Zala Megyei Családsegítő Szolgálat számára 70 darab könyvet ajándékoztunk.

Könyvállományunk 2012. december 31-én 220.909 darab volt (137.328 darab szakirodalom, 69.540 darab szépirodalom, 14.041 darab gyermekirodalom) 116.530.591 forint értékben.

2012-ben összesen 235 darab (85 darab CD, 28 darab hangoskönyv, 105 darab DVD, 17 darab CD-ROM) *nemhagyományos* dokumentumot vásároltunk és dolgoztunk fel, 535.506 forint értékben. Ezek megoszlását az alábbi táblázat mutatja.

Beszerzés helye	CD		Hangoskönyv		DVD		DVD-ROM, CD-ROM	
	darab	forint	darab	forint	darab	forint	darab	forint
Deák Ferenc Megyei Könyvtár	85	142.161	28	54.080	32	58.178	17	19.000
Zalaegerszeg Többcélú Kistérségi Társulás	-	-	-	-	9	29.086	-	-
Pacsa Többcélú Kistérségi Társulás	-	-	-	-	45	184.016	-	-
Zala-KAR Térségi Innovációs Társulás	-	-	-	-	19	48.985	-	-
Összesen	85	142.161	28	54.080	105	320.265	17	19.000

A nemhagyományos dokumentumok beszerzésének alakulása (a Deák Ferenc Megyei Könyvtárban):

Dokumentumfajta	2011	2012	2011	2012
	Darab		Forint	
CD lemez	51	85	173.201	142.161
Videokazetta	-	-	-	-
Hangoskönyv (CD)	15	28	26.607	54.080
DVD	22	32	45.091	58.178
DVD-ROM	-	-	-	-
CD-ROM	-	17	-	19.000
Összesen	88	162	244.899	273.419

A nemhagyományos dokumentumok beszerzésében változás történt az előző évhez képest: emelkedett a CD lemezek, hangoskönyvek, DVD lemezek mennyisége.

Továbbra is nagy az érdeklődés a CD lemezek iránt, amit igyekszünk is kielégíteni. A hangoskönyvek is rendkívül népszerűek, ezek beszerzésére a továbbiakban is nagy gondot kell fordítanunk.

Továbbra is sokan érdeklődnek a DVD-k iránt, melyek számát ebben az évben csak 32 darabbal tudtuk gyarapítani. Ehhez hozzájárult az is, hogy kölcsönzési jogdíjas DVD-ket néhány cég forgalmaz csak, és az ő ajánlataik is inkább klasszikus filmeket vagy nem túl igényes műveket tartalmaznak.

A CD-ROM-ok és a DVD-ROM-ok iránt továbbra is jelentős az érdeklődés. Mivel kölcsönzésüket a jogszabályok nem teszik lehetővé, ezért olvasóink csak helyben használhatják őket.

Dokumentumállományunk megtalálható elektronikus katalógusunkban, amely a nap huszonnégy órájában folyamatosan használható. A már meglévő és új beszerzésű dokumentumaink analitikus feltárását folyamatosan végezzük, segítve a részletesebb információszolgáltatást. On-line katalógusunk egyre növekvő látogatottsága pozitív visszaigazolása munkánknak.

Az elmúlt évben is végeztünk mentori feladatokat és segítséget nyújtottunk a szakmai gyakorlat keretében könyvtárunkat választó, felsőfokú tanulmányaikat végző hallgatóknak.

*A Deák Ferenc Megyei Könyvtár dokumentumállományának alakulása
(Kistérségi állományok nélkül)*

Dokumentumfajta	2011. december 31.		2012. évi gyarapodás		2012. évi törlés		2012. december 31.	
	darab	forint	darab	forint	darab	forint	darab	forint
Könyv	222.750	111.514.217	2.850	5.437.510	4.691	421.136	220.909	116.530.591
Hanglemez LP	3.740	364.196	-	-	-	-	3.740	364.196
CD lemez	2.285	5.051.351	113	196.241	-	-	2.398	5.247.592
Hangkazetta	837	196.150	-	-	-	-	837	196.150
Hangoskönyv (kazetta)	4.411	286.370	-	-	-	-	4.411	286.370
Videokazetta	1.759	4.128.852	-	-	1491	3.389.941	268	738.911
Programlemez	197	452.191	-	-	-	-	197	452.191
CD-ROM lemez	422	2.153.145	17	19.000	-	-	439	2.172.145
DVD	461	765.181	32	58.178	-	-	493	823.359
DVD-ROM-lemez	27	172.700	-	-	-	-	27	172.700
Mikrofilm	440	163.467	-	-	-	-	440	163.467
Metszet	5	7.160	-	-	-	-	5	7.160
Összesen	237.334	125.254.980	3.012	5.710.929	6.182	3.811.077	234.164	127.154.832

OLVASÓ- ÉS TÁJÉKOZTATÓ SZOLGÁLAT

(Gyermekolvasó-szolgálat külön fejezetben is)

Személyi feltételek

Az Olvasó- és tájékoztató szolgálat létszáma 2012-ben – a korábbi évekhez hasonlóan – a szolgáltatások zökkenőmentes biztosításához minimálisan szükséges szinten volt. Decembertől egy önkéntes vesz részt munkánkban, elsősorban a helyismereti gyűjteményben dolgozó kollégáknak segít a feladatok megoldásában. Szükség szerint 2012-ben is bevontuk az olvasószolgálati munkába más csoportok munkatársait, figyelembe véve azt, hogy minden területen erősen túlterheltek a dolgozók.

Tárgyi és technikai feltételek

A korábbi pályázatoknak köszönhetően számítógépparkunk felszereltsége komoly minőségi változáson esett át. Ez a minőségi fejlődés a gyorsabb és hatékonyabb elektronikus szolgáltatásaink biztosításának alapvető feltétele. Számítógépeink rendszeres karbantartásáról ebben az évben is folyamatosan gondoskodtunk, meglévő számítógépparkunk minél jobb kihasználására törekedtünk. Szolgálatunk jelenleg öt szolgálati géppel rendelkezik, a számítógépes katalógusok és a hét internetezésre alkalmas gépünk egyaránt jól felszerelt, napjaink igényeinek megfelel. Jól használható az A/3-as méretű dokumentum-szkennerek, ez komoly mértékben emeli szolgáltatásaink színvonalát; sajnos, a két éve hozzánk került többfunkciós (fénymásoló, fax, nyomtató) berendezés már többször is meghibásodott.

Az elmúlt évben olvasóink szemmel láthatóan szívesen használták a felnőtt olvasóterem megújult bútorzatát, melyet pályázati támogatásból sikerült létrehozni. Látogatóink is örömmel olvastak, kutattak, tanultak a barátságosabb és kényelmesebb olvasóteremben, amely jelenleg többfunkciós közösségi színtérként funkcionál. Már 2011-ben a napilapok olvasóhelye, a „lapozgató” bútorzata is teljesen megújult, így egy kényelmesebb, esztétikailag tetszetősebb helyen tudják látogatóink a legfrissebb újságjainkat, lapjainkat böngészni.

SZOLGÁLTATÁSOK

Dokumentumszolgáltatás, tájékoztatás, irodalomkutatás

2012-ben is nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy a felnőtt könyvkiválasztó térben olyan könyvek közül válogathassanak olvasóink, melyek tartalmi és formai szempontból is megfelelőek. A tartalmi szempontból elavult könyveket a szépirodalom valamint egyes szakok anyagából leválogattuk, s a megfelelő példányszámok figyelembevételével ezeket törlésre készítettük elő, illetve a duplumraktárban helyeztük el. Ebből adódóan az elmúlt évben a duplumba átsorolt könyvek száma *2.050 darab* volt. Elsősorban tartalmi okok, valamint elhasználódás miatt törlésre adtunk az FR állományból, az olvasóteremből, a duplumraktárból és a könyvtáros segédállományból összesen *4.691 darab* kötetet. Az olvasóterem állománya komoly „vizsgálaton”, átválogatáson esett át, de ugyanígy folytatódott a duplumraktárban tárolt állomány átvizsgálása is, folyamatosan egyeztetjük

a duplumszámok alapján kinyomtatott címlistát a polcon lévő könyvekkel. Ezek a listák a selejtezéshez is támpontot nyújtanak. A kettőnél több példányban meglévő, tartalmilag elavult, a kölcsönzési forgalomban kevésbé vagy egyáltalán részt nem vevő kötetekből egy-egy példányt törlésre küldünk, így helyet biztosítunk más könyvek számára. A polcokon lévő „elhasználódott” könyvek száma folyamatosan csökken. Időről időre áttekintjük az egyes területek könyvállományát, s azokat, melyeket nem tudunk újjal pótolni, próbáljuk mihamarabb beköttetni.

A videoállományunk nagy részét is törlésre adtuk. Ez a dokumentumtípus nagyon kiszorult, kiesett az olvasói használat köréből, s mivel folyamatos helyhiánnyal küszködünk, az állomány nagyfokú selejtezése mellett döntöttünk. Természetesen az állományban továbbra is megmaradt közel 130 darab video, hiszen az olyan filmekre, illetve filmfeldolgozásokra, melyek nincsenek meg DVD-n, még szüksége lehet az olvasóknak.

A nyári zárás időszaka alatt kiemelkedő feladatunk volt a KTS (Könyvtáros segédállomány) felszámolása. Tartalmi s formai szempontból kötetenként felülvizsgáltuk az ide sorolt dokumentumokat, s átsorolásra kerültek a kölcsönözhető, illetve megfelelő indok esetén a belső raktári állományrészbe. A kölcsönzőtérben kiemelt figyelmet szenteltünk a könyvek jelzetelésének; folyamatosan javítottuk, pótoltuk azokat, melyek olvashatatlaná váltak.

A korábban elnyert TIOP pályázat alapján – az RFID rendszer bevezetéséhez – a kölcsönzésbe bevont állományok dokumentumait el kellett látnunk RFID-tagekkel. A munkafolyamat első fázisaként a felnőtt és gyermek szabadpolcos kölcsönözhető állomány, tavaly pedig a két kézikönyvtári állomány, illetve az alagsori „szürke” raktár egy részének beragasztását végeztük el. Ez a munka az elmúlt évben folytatódott, s ebben az évben az alagsori raktár „ragasztását” befejezzük. A dokumentumok azonosítását, szükség esetén kötészetre illetve törlésre való küldését is elvégeztük ezeken az állományrészekben.

Kintlévőségeink behajtásában komoly fennakadást jelentett az elmúlt év. A közjegyzőkhöz benyújtott fizetési meghagyási eljárás folyamatát még nem dolgoztuk ki, komoly mérlegelést kíván annak eldöntése, hogy milyen tartozási összeg felett fordulunk ehhez az eszökhöz, hiszen a legacsonyabb közjegyzői díj 5.000 forint. A munka elindítását hátráltatta az intézmény fenntartójának és számlavezető bankjának többszöri változása is.

A dokumentumszolgáltatás alapvető feladatunk, saját állományból azonban egyre kevésbé tudjuk az igényeket kielégíteni: könyvtárközi kölcsönzéssel, saját építésű, illetve az interneten elérhető adatbázisok ajánlásával, ezek anyagának felhasználásával, közvetítésével igyekszünk az állományunkban meglévő hiátusokat kitölteni. A gyűjteményes művek analitikus feltárása szintén nélkülözhetetlen számunkra. Az újonnan beszerzett dokumentumok analitikája mellett folytattuk a korábbi, még fel nem tárt dokumentumok részletező feltárását is.

Irodalomkutatást olvasói kérésre nyolc témában végeztünk. A jobb visszakereshetőség és a korábbi találatok felhasználása céljából folytattuk a könyvtár által végzett irodalomkutatások eredményeinek számítógépes rögzítését.

Elektronikus szolgáltatások

A korábbi sikeres TÁMOP pályázatnak köszönhetően mind szerkezetében, mind tartalmában egy sokkal tetszetősebb, informatívabb honlapon keresztül tájékoztattuk az olvasókat az aktualitásokról és változásokról, e módon is felhívtuk figyelmüket rendezvényeinkre. Egyértelműen elnyerte használóink tetszését ez az új fejlesztés, ami folyamatos feladatot is jelent, hiszen a frissítésekről és a karbantartásról nekünk kell gondoskodni.

Statisztikai adataink jól mutatják, hogy a személyes használatok csökkenése mellett folyamatosan magas a távhasználatok száma. Ezt a területet még kiemeltebben kell kezelnünk, hiszen az olvasók egyre célzottabban keresik a dokumentumokat, látogatják az intézmények honlapjait.

Közkedvelté vált a havi rendszerességgel szerkesztett *elektronikus hírlevél*, melyben értesítjük olvasóinkat a legfrissebb eseményekről, érdekesebb hírekről, találkozókról, vetélkedőkről. Olvasó-

ink skype-on és Facebookon is elérhetik könyvtárunk tájékoztató szolgálatát. Ezek segítségével ingyenesen hívhatnak bennünket az Interneten keresztül, vagy kaphatnak felmerülő kérdéseikre gyors választ üzenetváltással. Olvasószolgálatunk e-mailen történő megkeresése továbbra is népszerű, főleg hosszabbítási kérelmek futnak be hozzánk, naponta több is, de egyéb kérések teljesítése is gyorsabb ezen a csatornán keresztül. Könyvtárunk friss beszerzéseit a *Könyvajánló* rovat recenziói segítségével népszerűsítjük, külön a szép- illetve szakirodalmat.

Helyben használható adatbázisaink (EBSCO-adatbázisok és az OptiJus jogi adatbázis) kihasználtsága nagyon változó volt: az EBSCO-adatbázisokat gyakran használják látogatóink, bár erre továbbra is hatással van az, hogy viszonylag magas szintű angolnyelv-ismeretet igényel, ennek ellenére egyre ismertebb és kedveltebb olvasóink körében. Az elmúlt évben is előnyben részesítették használóink azokat az adatbázisokat (pl. MATARKA), amelyek sok esetben teljes szöveggel is tartalmazzák a cikkeket, nem csupán azok bibliográfiai adataival segítik a kutatómunkát.

A korábbi CompLex jogi adatbázist rendkívül magas ára miatt 2012-ben már nem fizettük elő, helyette az OptiJus Elektronikus Jogi Adatbázist vásároltuk meg. Tapasztalataink szerint olvasóink jogi kérdéseire ennek az új adatbázisnak a segítségével is megfelelő tájékoztatást tudunk nyújtani. Továbbra is kedvelt adatbázis a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár „Irodalmi kritikák, tanulmányok” adatbázisa, s a Britannica Hungarica on-line változata szintén nagyon hasznos segédeszköz, rendkívül gazdag anyaga és felhasználóbarát keresőfelülete egyre népszerűbb az olvasók és a könyvtárosok körében.

Ebben az évben is gondoztuk saját, könyvtárunk honlapjáról elérhető adatbázisainkat: a *Folyóiratok a Zala megyei közgyűjteményekben* című, internetes adatbázis több adattal, a kiadvány honlapjának címével, elérhetőségekkel lett kiegészítve. A kiadványok aktualizálását, rendszeres karbantartását 2012-ben a partnerkönyvtárakkal együttműködve végeztük; gondoztuk a *Zalai életrajzi kislexikon* internetes változatát (*Nevezetes Zalaiak*), elvégeztük a szükséges javításokat, kiegészítéseket. Tovább folytattuk a MATARKA (Magyar folyóiratok tartalomjegyzékeinek kereshető adatbázisa) építését, a *Pannon Tükör* és a *Hévíz* további számainak bevitelével.

Folyóiratok

Használat szempontjából a napilapok és folyóiratok tavaly is kiemelt helyet foglaltak el. 2012-ben könyvtárunkban 294-féle folyóiratból válogathattak olvasóink, ebből öt folyóirat, a *Biztosítási Szemle*, a *KorFa*, a *Kosár*, a *Magyartanítás és a Távlatok* elektronikusan érkezett. Előfizetett és ajándékba kapott lapjaink mellett rendszeresen megkaptuk a Könyvtárellátótól 22 határon túli magyar folyóirat példányait. Elektronikus folyóiratunk (*DFMK-Hírlevél*) ismertsége napról napra nő, a havonta megjelenő, aktuális információkat, olvasmányajánlókat tartalmazó periodikumnak egyre több az Interneten feljelentkezett megrendelője. (Az *Olvasó Lurkóról* és a *Gyermekkönyvtári információról* a Gyermekolvasó-szolgálat című fejezetben számolunk be.)

Előjegyzés

Évek óta folyamatosan magas az előjegyzések száma, a 2012-es évben 1.385 alkalommal vetünk fel előjegyzést, ebben természetesen szerepelnek a webes előjegyzések is, ezzel a lehetőséggel két éve élhetnek olvasóink. Ez a magas szám is mutatja, hogy mennyire korlátozottak a lehetőségeink a beszerzésnél a példányszámok tekintetében, hiszen csak egy-két példányban tudjuk a könyveket, esetleg CD-ket beszerezni, holott sokkal többre lenne szükség. Könyvtárunk állományából 1.139 (2011-ben: 994) esetben, a kistérségi állományból 246 (2011-ben: 161) alkalommal jegyeztünk elő dokumentumot. Folytatódott az a tendencia, hogy a népszerű irodalom és a sikerkönyvek vezették az „előjegyzési” listát, a szakirodalom „keresettsége” egyre jobban háttérbe szorult. Ez is jól mutatja, hogy a beszerzésnél az olvasmányos, népszerű irodalomnak kell előtérbe

kerülni, hiszen használóink ezt igénylik. Az előjegyzések kiértékelésénél egyre többen kérik az e-mailes értesítés küldését. Az előjegyzések több mint 90 százalékát teljesíteni tudtuk.

Könyvtárközi kölcsönzés

Könyvtárközi kölcsönzés	száma		teljesítése		eredetiben		másolatban nyomtatott		elektronikusan	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Beérkezett kérések	647	533	647	533	550	414	29	28	68	91
Küldött kérések	223	268	223	268	179	237	25	7	19	24

A könyvtárközi kölcsönzés anyagi terhei az olvasók szempontjából – a magas postaköltségek miatt – jelentősen megemelkedtek. Ezzel magyarázható, hogy a beérkezett kérések száma 2012-ben csökkent, a más könyvtárhoz kért könyvek száma viszont ennek ellenére emelkedett. A határidők betartatása továbbra sem egyszerű, bár mióta a könyvtárközi kölcsönzéssel igénybe vett dokumentumra is késedelmi díj vonatkozik, a kirívó esetek száma jelentősen csökkent. A kölcsönzés adminisztrációja elektronikusan történik. Az ilyen módon történő teljesítés egyre ismeretesebb, s a számok alapján egyre népszerűbb is: a Skype-szolgáltatást igénybe véve gyorsabban és olcsóbban teljesíthetők a kérések.

Könyvtárhasználók képzése

2012-ben a Nemzeti Kulturális Alaphoz benyújtott pályázatban vállaltak szerint két internet-használati tanfolyamot tartottunk. Ebből egy kurzuson alapfokú ismereteket oktattunk felnőtteknek, egy tanfolyamon pedig haladó szinten ismertettük meg a hallgatókat az Internet okos használatával (fájlkezelés, e-ügyintézés, vírusvédelem is a tanfolyam tananyagába tartozott). Így a két tanfolyamon 12 fő sajátította el a mindennapi életben jól használható ismereteket.

Kistérségi szolgáltatásként kisebb településeken is megszerveztük ezeket a tanfolyamokat. A siker nem maradt el. Egyértelműen népszerűnek mondhatók e kurzusok, folyamatosan jelentkeznek rá az olvasók.

Könyvtárbemutató foglalkozások, könyvtári gyakorlat

Ebben az évben is tartottunk könyvtárbemutató foglalkozásokat, főleg a középiskolák első éves, illetve általános iskolák 8. osztályos tanulói számára. Bemutattuk könyvtárunk szolgáltatásait, gyűjteményünket, megismertettük őket a számítógépes katalógus használatával. Folytatnunk kell a virtuális könyvtárhasználati foglalkozások népszerűsítését, három éve nagyon jól „elindult” az ilyen típusú „könyvtárhoz szoktatás”, ennek során középiskolásoknak állítottunk össze feladatsort, melyek megoldása a gyermekek számára nem okozott nehézséget, s a „játékos tanulás” e formájának fogadtatása is rendkívül kedvező volt. Az ilyen típusú programok számát szeretnénk még tovább bővíteni, s megragadni minden lehetőséget arra, hogy ez a korosztály újra az aktív könyvtárhasználók jelentős részét képezze.

A főiskolai hallgatók könyvtári gyakorlatának vezetése szintén feladatunk volt: rendszeresen fogadtuk a Berzsenyi Dániel Főiskola könyvtár szakos hallgatóit.

GatewayUK, EU információs sarok

A nyelvtanulás és a turisztikai információk továbbra is olvasóink érdeklődésének középpontjában állnak. A British Council Magyarországról való kivonulásával e szervezet támogatási kerete

megszűnt, emiatt – a könyvtár dokumentum-beszerzésre fordítható anyagi kondícióinak függvényében – továbbra is szükséges e területen egy jelentős állománybővítést végrehajtani.

Az EU-sarok kiemelt anyaga át- illetve besorolásra került a kölcsönözhető állományba. Az Európai Unióval kapcsolatos folyóiratokat és segédleteket továbbra is az olvasók rendelkezésére bocsátjuk, tájékoztatási munkánkban pedig az ingyenesen hozzáférhető Bruxinfo adatbázisát még gyakrabban használjuk.

Zenei gyűjtemény

A zene iránt érdeklődő olvasóinkat próbáltuk még hatékonyabban kiszolgálni. Kedvezőbb, jobban hozzáférhető lett a gyűjtemény anyagának elhelyezése; az esztétikusabb, zárható, vitrines szekrényekben elhelyezett állományból könnyen válogathatnak látogatóink. Továbbra is tapasztaljuk, hogy olvasóink számára e tényezőknél még fontosabb az újabb zenei CD-kínálat (ugyanígy a DVD-kínálat is!) s mivel e dokumentumok számát nem bővíthettük a kívánt mértékben, ez a kölcsönzési adatokban jól tükröződik, bár a csökkenés kisebb arányú az előző évinél. Látogatóink száma ennek ellenére magasabb volt, mint 2011-ben.

	2010	2011	2012
Látogatók száma	1.544	1.350	1.859
Kölcsönzött CD-k száma	1.073	860	701
Kölcsönzött hanglemezek száma	19	13	57
Kölcsönzött DVD-k száma	1.430	1.253	893

Az elmúlt évben folytatódott a hagyományos lemezek analitikus feltárása. Készítettünk zenei műsor-összeállításokat, ajánló jegyzékeket a március 15-i, illetve anyák napi műsorokhoz. DVD illetve DVD-ROM-jegyzéket állítottunk össze, melyek hasznos segédletnek bizonyultak. A hangoskönyvek jegyzékét 2012-ben is kiegészítettük az új beszerzésekkel.

Helyismereti gyűjtemény

Helyismereti gyűjteményünkben ebben az évben is folytatódott a helyismereti szempontból fontos könyvek és kurrens folyóiratok beszerzése, analitikus feltárása, sajtófigyelése. Folyamatosan gondoztuk a *Zalai életrajzi lexikon*, a *Keresztury Dezső bibliográfia és a Zalaegerszeg bibliográfia és kronológia* adatait tartalmazó adatbázist, ezekhez folytattuk az anyaggyűjtést és a gyűjtött anyagok előkészítését.

Közreműködünk a zalai képeslapokat tartalmazó adatbázis anyagának feltárásában, számos megyetörténethez kapcsolódó szakdolgozat, kutatási anyag készült segítségünkkel.

Az előző évekhez hasonlóan folytattuk a *Pannon Tükör* és a *Hévíz* folyóirat tartalomjegyzékeinek feldolgozását a MATARKA adatbázisban. Elkészítettük a Pannon Tükör folyóirat éves tartalomjegyzékét.

Segítséget nyújtottunk a Deák Ferenc Megyei Könyvtár 60. születésnapjának tiszteletére összeállított kiállítás anyagának kiválasztásában, rendezésében. Folytattuk a helyismereti gyűjtemény dokumentumainak analitikus feltárását.

A *Keresztury Irodalmi Kör* rendezvényeihez szükség esetén képanyagot kerestünk, irodalomkutatást készítettünk, kiállítást rendeztünk.

Folytatódott a *Nádas Péter Gyűjtemény* anyagának feldolgozása. Folyamatosan figyelemmel kísértük a Nádas Péter műveiről szóló recenziókat, tanulmányokat és dokumentáltuk a megjelent anyagot az archívumban. A megjelent írások adatait külön adatbázis hiányában a TextLib integrált könyvtári rendszer katalógusában rögzítettük. Nádas Péter 70. születésnapjára az Enigma folyóirat dupla számot jelentetett meg. A felhasznált illusztrációk, fényképek eredetijét csaknem teljes egé-

szében a Nádas Péter Gyűjtemény anyagából kerestük ki a szerkesztők részére. Decemberben a Petőfi Irodalmi Múzeumban kiállítást rendeztek Nádas Péter fotóiból. A kiegészítő tárlók, plakátok anyagának tekintélyes részét a rendelkezésünkre álló dokumentumokból bocsátottuk a múzeum rendelkezésére. Az íróval való megállapodás – és jó kapcsolat – révén az idegen nyelvű könyvek, recenziók, plakátok, stb. ajándék útján ez évben is gyarapították a gyűjteményünket.

Forgalmi adatok

Érvényes beiratkozással rendelkező olvasók száma

Év	Felnőtt	Gyermek	Összesen
2010	3.702	1.434	5.136
2011	3.212	1.262	4.474
2012	3.117	1.248	4.365

Az aktív könyvtárhasználók száma (vagyis az érvényes beiratkozással rendelkezők + a 233 napijegyet váltó látogatónk száma) 4.598 volt. A regisztrált könyvtárhasználók száma: 7.350.

A beiratkozott olvasók megoszlása

Év	Gyermek- olvasó	Aktív kereső	Főiskolai, egyetemi hallgató	Középiskolai diák	Egyéb tanuló	Nyugdíjas	Pedagógus	Egyéb
2010	1.434	1.408	736	506	242	630	134	56
2011	1.262	1.258	539	437	194	589	115	80
2012	1.248	1.167	495	394	185	576	142	158

A táblázat adataiból egyértelműen kitűnik, hogy az érvényes beiratkozással rendelkező olvasók száma kis mértékben csökkent. Ennek egyik oka az az évek óta tapasztalható tendencia, hogy a személyes könyvtárhasználók száma egyre kevesebb, viszont a távhasználatok száma magas. Az olvasók elég komoly hányada, így a középiskolások, felsőfokú intézmények hallgatói már célzottan „kutatnak” a megadott kötelező, illetve ajánlott irodalom után; előbb az on-line katalógusokban tájékozódnak, s csak abban az esetben keresnek fel bennünket személyesen, ha a dokumentum megtalálható a könyvtárban.

Meg kell említeni, hogy az olvasók számának csökkenésére hatással volt a Zala Megyei Pedagógiai Intézet Könyvtárának épületünkbe való költöztetése. A gyermekkönyvtár olvasótermében kerültek elhelyezésre, így a könyvtárat rendszeresen látogató gyermekcsoportok száma az elmúlt évben is alacsony volt, és a foglalkozások, könyvtári órák lebonyolítása sem volt zavartalan.

Az érvényes könyvtári tagsággal rendelkezők számához viszonyítva a diákok aránya a korábbi évekhez hasonlóan még mindig magas volt, 53 százalék. Ezt természetesen továbbra is figyelembe kell vennünk az állománygyarapításnál, de ugyanígy a rendezvények szervezésénél is. A főiskolai és egyetemi hallgatók inkább a vizsgaidőszakokban keresnek meg bennünket, s mivel továbbra sem tudjuk biztosítani a kellő példányszámot a keresettebb művekből, gyakori az előjegyzés és a könyvtárközi kölcsönzés.

A kölcsönzött dokumentumok megoszlása, (zárójelben a 2011. évi adatok):

▪ Gépi kölcsönzés	80.844	(86.050)
▪ Helyben kölcsönzés	41.208	(28.895)
▪ Másolt dokumentumok száma	1.310	(1.270)
▪ Az Internet, illetve on-line katalógus használata	295.174	

Könyvtárhasználat (Összesített adatok)

	2010	2011	2012
Személyes használat	58.820	54.780	53.254
Kölcsönzött dokumentumok száma	118.785	116.359	123.362
Helyben használt dokumentumok száma	58.180	59.560	60.150
Internethasználat helyben	2.877	2.262	3.258
Távhasználat/telefon, fax, e-mail	14.265	10.902	13.994
Internet + on-line katalógus távhasználat	265.120	393.170	295.174
Előjegyzések száma	1.283	1.267	1.385
Könyvtárközi kölcsönzések száma	858	871	801
Referenz kérdések száma	16.210	11.640	13.204

A személyes használat évek óta csökkenést mutat, ezzel szorosan összefügg a kivihető dokumentumok számának csökkenése. Növekedett viszont a helyben használt dokumentumok száma, ami részben a könyvtárat alkalmasszerűen használók viszonylag magas számával magyarázható, részben intenzívebb használattal.

Az Internetet helyben használók száma növekedést mutat. Ennek oka, hogy bár a lakosságnak egyre nagyobb része rendelkezik otthoni internetes hozzáféréssel, még mindig magas azok száma, akik ezt nem tudják megfizetni. Ezek az olvasók tudják igazán kihasználni a könyvtári internetezési lehetőségeket.

Olvasóink internethasználati szokásait a következőképpen jellemezhetjük: leginkább böngésznek, szörföznek a világhálón, sokan kifejezetten az elektronikus levelezés miatt járnak hozzánk, és a gyakoriság sorrendjében csak ezután következik a tanulási célú használat.

Rendezvények

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a Keresztury Irodalmi Kör közös rendezvényei:

- 2012. január 24-én immár ötödik alkalommal került sor könyvtárunkban a *Keresztury szavaló gálára*, mellyel a *Magyar Kultúra Napja*, valamint Keresztury Dezső, városunk nagy szülőtte, a magyar művelődéstörténet jeles képviselője előtt tisztelegtünk. A gálaműsor keretében zalaegerszegi középiskolások Keresztury Dezső verseit adták elő, a rendezvényen közreműködött a *Zalaegerszegi Városi Vegyeskar*. Emlékezetes, jól sikerült programot sikerült szervezni.
- Február 21-én a *Keresztury Irodalmi Körrel* közösen ismét egy különleges program részesei lehettünk. *Kardos Endre (Bozi)* volt a meghívott vendégünk, akinek estjén közreműködött *Kristóf Attila* (gitár, ének), *Lőrincz Kálmán* (gitár, ének), *M. Horváth Ildikó* és *Molnár Árpád* előadóművészek. Emlékezetes, vidám rendezvény volt, a vendégek nagyon jól érezték magukat.
- Március 29-én került sor *Szabó Ferenc SJ* jezsuita papköltő *Krisztus és egyháza Pázmány Péter életművében* című könyvének dedikálással egybekötött bemutatójára. Nagy érdeklődés kísérte a rendezvényt, a szerzővel *Kiss Gábor* igazgató beszélgetett.
- 2012. április 26-án telt ház volt könyvtárunk olvasótermében. *D. Bencze Erzsébet Üveghang* című verseskötetének bemutatójára került sor. Vendégünk volt *Király Lajos* író, költő, műfordító, a Krúdy Gyula Irodalmi Kör elnöke. A könyvet bemutatta és a szerzővel beszélgetett *Turbuly Lilla* író, költő, kritikus. Az esten közreműködött *Papp Lujza* színművésznő, *H. Horváth Gyula* előadóművész, *Wohner Dóra* (ének), *Baranyai Olga* (fuvola), a Pálóczi Horváth Ádám Zeneiskola növendéke és tanárnője, valamint *Fülöp Szabolcs* gitárművész. A házigazda *Kiss Gábor*, a könyvtár igazgatója volt. Emlékezetes és meghatározó eseménynek lehettünk részesei.

- Május 22-én ismét író-olvasó találkozót szerveztünk, most már a Márai-program rendezvény-sorozat részeként. *Ez itt pannón szonett* címmel Szálinger Balázs, József Attila-díjas költővel beszélgetett kollégánk, Dr. Gyenes Imre.
- 2012. október 16-án került sor Ruszt József életműkiadása újabb két kötetének Debrecen – Universitas Együttes 1962-1972 és a Kecskemét – Gábor Miklós – Nádasdy Kálmán 1972 – 1981 bemutatójára. A köteteket a szerkesztők, Nánay István és Tucsni András ismertették. Velük beszélgetett Péntek Imre József Attila-díjas költő, a Pannon Tükör főszerkesztője és Szemes Péter kritikus. Az előadáson közreműködött Farkas Ignác Jászai-díjas színművész, Kricsár Kamill, Nagy Péter és Pap Lujza színművészek.
- November 20-án újabb könyvbemutatóval leptük meg a közönséget. Szakács László *A zalaegerszegi erdők és az erdőgazdálkodás története a kezdetektől 2010-ig* című kötetének bemutatóján Kiss Gábor, a Millecentenáriumi Közalapítvány kuratóriumának elnöke beszélgetett a szerzővel. Különleges élmény volt ilyen szép számú erdészt és e területen dolgozó szakembert látni a könyvtár falai között.
- December 4-én zenés estre invitáltuk olvasóinkat. Az *Énekmondó együttes „Káprázat”* című előadásában Markó Béla megzenésített szonettjeiből adott elő egy csokornyit, melyet hallgatva ismét maradandó élménnyel lettünk gazdagabbak.

Egyéb rendezvények:

- 2012. január 31-én könyvtárunk a Zala Megyei Levéltárral közösen mutatta be a *Riválisok polgárosodása. Források Zalaegerszeg és Nagykanizsa történetéhez 1867–1918 (Zalai Gyűjtemény 70.)* című kötetet. Vendégünk volt Foki Ibolya levéltáros-történész, a dokumentumkötet szerkesztője.
- Február 7-én délelőtt az Ady Endre Általános Iskola tanulóinak tartott érdekes előadást ifj. Horváth Károly, a népművészet ifjú mestere *Zalai népzene – népi hangszerek* címmel. Az egyes hangszereket nemcsak bemutatta, hanem játszott is rajtuk, s ez ténylegesen felkeltette a gyermekek figyelmét.
- Február 7-én késő délutánra is szerveztünk előadást. Dr. Simán László *Barangolások az Egyenlítő mentén – Ecuador* című, vetítéssel egybekötött előadásának lehettek részesei vendégeink. Emlékezetes, jó hangulatú találkozó volt.
- 2012. február 12-én ismét egy utazásokkal kapcsolatos élménybeszámolóra hívtuk a középiskolásokat. A Ganz Szakközépiskola tanulói *Pesti Borbála Utazásaim* című előadásán vettek részt. Sok kérdést tettek fel az előadónak, ami jól mutatta, hogy a téma és a vetítés is felkeltette érdeklődésüket.
- Február 27-én tartottuk meg a TÁMOP-3.2.4/08/1 „Tudásdepó-Expressz”. *A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulás érdekében* című pályázat zárórendezvényét. A program során köszöntőt mondott dr. Halász Gabriella, a Zala Megyei Intézményfenntartó Központ vezetője. A projekt végrehajtásának lépéseit, illetve eredményeit Kiss Gábor igazgató ismertette, ezt követte a konzorciumi tagok részprojektjeinek bemutatása.
- Március 6-án került sor a Zala Megyei Levéltár, a Millecentenáriumi Közalapítvány és a Deák Ferenc Megyei Könyvtár közös szervezésében *Paksy Zoltán Zalaegerszeg társadalma és politikai élete 1919–1939 (Zalaegerszegi Füzetek 13.)* című könyvének bemutatójára. A szerzővel Kiss Gábor igazgató, a Millecentenáriumi Közalapítvány kuratóriumának elnöke beszélgetett.
- Március 23-a és 30-a között került sor az *Internet Fiesta* idei programjaira. Március 28-án és 29-én *Álláskeresés az Interneten – Kérje a könyvtáros segítségét* címmel. Kollégánk, Kovácsné Pacsai Edit állt az olvasók és az érdeklődők rendelkezésére.
- Ugyancsak március 29-ére sikerült megszerveznünk *Döbrentei Norbert*, a Zalasám munkatársának és a Kölcsény Ferenc Gimnázium fiataljainak találkozóját. A beszélgetés témája „*Munkavégzés az Interneten*”, egy igazán hasznos s a gimnazistákat valóban foglalkoztató terület volt, s

természetesen gyakorlati kérdéseket is feltehettek a hallgatók. A Fiesta idején adatbázis-bemutatókat, honlap-ismertetőket tartottunk az érdeklődőknek, valamint egy óra ingyenes internet-használatot biztosítottunk.

- Április 14-én, a *Könyvtárosok Világnapja* alkalmából játékra invitáltuk olvasóinkat. Egy, a könyvtárosokra és a könyvtárunkra vonatkozó TOTO-t tölthettek ki a vállalkozó kedvűek, s aki a feladványokat hibátlanul megoldotta, könyvjutalomban részesült.
- Május 24-én *L. Simon László* József Attila-díjas író *Személyes történelem* című esszékiötetének bemutatójára került sor. Az érdekes találkozón a szerzővel *Péntek Imre*, a Pannon Tükör főszerkesztője és *Kiss Gábor*, könyvtárunk igazgatója beszélgetett.
- Június 7-én könyvtárunkban került sor a 83. *Ünnepi Könyvhét* megyei megnyitójára. Az országos rendezvényt *Pomogáts Béla* Széchenyi-díjas irodalomtörténész, kritikus köszöntötte, s egyúttal ő nyitotta meg a zalai programsorozatot is. A Márai-program részeként irodalmi műsorral tisztelegtünk e jelentős ünnep előtt, így az *Énekmondó együttes Személyeskedés* című CD-bemutatóját élvezhettük, amely *Péntek Imre* megzenésített verseit tartalmazza. Szintén ekkor került sor *Péntek Imre Hajtűkanyar* című verseskiötetének bemutatójára, melyet *Pomogáts Béla* ajánlott az érdeklődők figyelmébe.
- 2012. szeptember 27-én került sor *Pamiec II. – Emlékezés II. Lengyel menekültek Magyarországon 1939–1946* című könyv bemutatójára. Vendégeink voltak a szerzők, *Krystyna Lubczyk* és *Grzegorz Lubczyk*, a Lengyel Köztársaság korábbi magyarországi rendkívüli követe. A rendezvényen közreműködött *Varga Endre* történész és *Kiss Gábor* a könyvtár igazgatója.
- Ebben az évben is megszerveztük könyvtárunkban az *Országos Könyvtári Napok* programsorozatát. Október 1-jén *Krokker Krisztina* ikonfestő volt a vendégünk, aki amellet, hogy betekintést nyújtott az ikonfestés rejtelmeibe, még egy kis kiállítással is megörvendeztetett bennünket.
- Október 2-án egy kedvelt és népszerű író, *Fábián Janka* találkozott olvasóinkkal. *Családi históriák a XX. században – Emma történetek* címet kapta a találkozó, melyen kolléganőnk *Sebestyénne Horváth Margit* beszélgetett vendégünkkel.
- Október 4-én *Biztonságunk érdekében* címmel *Major Zsolt* prevenciós szakértő adott megfontolandó tanácsokat az idősebb korosztálynak arról, hogyan tudjuk védeni, biztonságban tudni értékeinket, lakásunkat, önmagunkat. Figyelemre méltó előadás volt, a hallgatók nagyon sokat kérdeztek az előadótól.
- Október 7-én tartottuk a *Könyves Vasárnapot*, ezen a napon a hagyományokhoz híven folyamatos programokkal álltunk látogatóink rendelkezésére. Kedvezményes beiratkozással, ingyenes internethasználattal vártuk olvasóinkat intézményünkbe. Látogatóink megismerkedhettek a könyvkötés fortélyáival, technikájával, részt vehettek könyvkötő kollégáink vezetésével egy saját díszes írószertartó elkészítésében.
Ifj. Horváth Károly és bandája is vendégünk volt a délelőtti folyamán. Zenei előadásuknak, amely igazán hangulatos volt, a *Jó ebédhez szól a nóta – zalai módra* címet adták.
- Október 15-én kiemelkedő találkozó helyszíne volt az intézmény, hiszen ekkor ünnepeltük a *Deák Ferenc Megyei Könyvtár 60. születésnapját*. Köszöntőt mondott *Dr. Rumi Krisztina*, a Zala Megyei Kormányhivatal igazgatója, *Balaicz Zoltán*, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város alpolgármestere, *Vastagh József*, a könyvtár első igazgatója és a volt kollégák nevében *Bogár Imre*, a megyei könyvtár egykori munkatársa, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város korábbi polgármestere. *Emlékek szárnyán – a könyvtár hat évtizede* címmel *Kiss Gábor* igazgató mutatta be A *Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a megyei könyvtári ellátás története 1950-2010-ig* című jubileumi kiötetet. Az ünnepség utáni fogadáson *Bakos Klára*, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete elnöke mondott köszöntőt. A visszajelzések alapján bátran állítható, hogy igazán meghitt és méltó ünnepséget sikerült szerveznünk.
- November 29-én szerveztük meg az idei *Zal@Net programsorozat* részeként egy informatikus szakember és az informatika tagozatos diákok találkozóját. *Döbrentei Norbert*, a Zalasám

munkatársa tartott előadást és adott válaszokat a Csány Szakközépiskola végzős fiataljainak kérdéseire.

- December 6-án *Lendvai Béla Adriakék, tengerzöld* című kötetének sajtótájékoztatójára került sor. A szerző, aki az MTI Zala megyei tudósítója, valamint *Skenderovic Marin*, a Horvát Idegenforgalmi Község Magyarországi Képviselőtársaság vezetője közreműködésével zajlott a tájékoztató. A kötetet *Balaicz Zoltán*, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város alpolgármestere mutatta be.

GYERMEKOLVASÓ-SZOLGÁLAT

Forgalmi adatok

Beiratkozott olvasók	1.274
Könyvtárhasználók	17.147
Személyes használat	15.722
Távhasználat	1.425
Kölcsönzött dokumentumok	22.080
ebből helyi kölcsönzés	7.022
másolt dokumentum	80
Olvasótermi látogatók	4.471
Helyben használt dokumentumok	29.748
ebből kölcsönzőteremben használt	25.941
Olvasóteremben használt (könyv + folyóirat)	3.807
Internethasználók	969
Előjegyzések	24
Referenz kérdések	4.082
Napközis csoportok száma	
2010/2011. tanév	31
2011/2012. tanév	21
2012/2013. tanév	19
Óvodás csoportok száma	
2010/2011. év	4
2011/2012. év	3
2012/2013. év	6
Csoportok száma összesen	
2010/2011. tanév	39
2011/2012. tanév	24
2012/2013. tanév	25
Levelezős játék csapatai	
2010/2011. tanév	60
2011/2012. tanév	86
2012/2013. tanév	59

Összehasonlító adatok a gyermekkönyvtár munkájáról

	2010	2011	2012
Beiratkozott olvasók	1.453	1.262	1.274
Könyvtárhasználók	18.987	17.123	17.147
ebből távhasználat	1.883	1.643	1.425
Kölcsönzött dokumentumok	23.741	22.373	22.080
Előjegyzések száma	77	24	59
Olvasótermi látogatók	5.030	4.126	4.471
Helyben használt dokumentumok	24.044	20.391	29.748
Internethasználók száma	320	862	969
Nemhagyományos dokumentumok használata CD-ROM, internet (alkalom)	5	10	2
A használók száma	96	52	60
Irodalomkutatások	5	6	6
Referenzs kérdések	4.140	4.005	4.082
Kiállítások	24	5	12

A gyermekkönyvtár rendezvényeit jellemző adatok

Rendezvény megnevezése	Rendezvények száma			Résztevők száma		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Óvodásoknak tartott foglalkozások	10	10	13	154	132	206
Könyvtárbeutató foglalkozások	8	6	5	177	129	96
Napközis csoportos foglalkozások	212	124	110	3.430	2.966	2.797
Levelezős játék csapatai	60	86	59	300	430	295
Egyéb foglalkozások (10-15 éveseknek)	18	39	21	565	1.237	628
Író-olvasó találkozók, előadások	15	12	7	973	546	550
Összesen	323	277	215	5.599	5.440	4.572

Rendezvények

- *Óvodás foglalkozások*
 - január – február: *A tél örömei – a könyvekben* (2 foglalkozás)
 - március: *Meseország lakói* (2 foglalkozás)
 - április: *Verselgető* (2 foglalkozás)
 - szeptember – október: *Ismerkedés a gyermekkönyvtárral* (4 foglalkozás)
 - november – december: *Téli ünnepek* (3 foglalkozás)
- *Kisiskolás csoportos foglalkozások*
 - január: *Képzeljük el, játsszuk el!* A drámajáték hónapja (16 foglalkozás)
 - február: *Olvassunk és alkossunk!* Papírszínház bemutató (15 foglalkozás)
 - március: *Netre fel!* Az internethasználat hónapja (12 foglalkozás)
 - április: *Tavaszi van, gyönyörű!* A versek hónapja (16 foglalkozás)
 - május: *Találd ki!* Vetélkedők hónapja (12 foglalkozás)
 - szeptember: *Egyszer volt, hol nem volt...* A népmese napja programjai (6 foglalkozás)

- október: *Papírszínház bemutató*. A mesék hónapja (13 foglalkozás)
- november: *Könyvektől az internetig*. Könyvtári felfedezők hónapja (12 foglalkozás)
- december: *Kézműves ajándékkészítés*. Ügyes kezek hónapja (9 foglalkozás)

Kiemelt rendezvények

- *Barangolás Göcsejben és Hetésben*. Honismereti megyei levelezős játék felső tagozatosoknak.
 - január 27. – záró vetélkedő és eredményhirdetés (8 csapat, 55 résztvevő)
- *Irodalmi kalandozások*. Megyei levelezős játék 4–6. osztályosoknak.
 - január 30. – 2. forduló: *G. Szabó Judit: Rózsás Letícia* (32 csapat)
- *Kosársuli*. Író-olvasó találkozó. Vendég: *Turbuly Lilla* író, költő.
 - február 13. (94 résztvevő)
- *József Attila megyei versmondó verseny*
 - március 26. – Zalaegerszeg városkörnyéki forduló (16 versmondó 7 iskolából)
- *Tanuljunk együtt a neten! Internet Fiesta 2012.* gyermekkönyvtári programjai:
 - március 26. *Olvasás portál* – honlapbemutató foglalkozás (18 résztvevő)
 - március 27. „*A Te köteleződ*” – Netes könyvajánló a mesefa-pályázatra (10 résztvevő)
 - március 29. „*Utazz velünk... köss ki nálunk!*” – ismerkedés új honlapunkkal (26 résztvevő)
 - március 30. *Internetes vetélkedő* – „*Okoskodó – okostotó*” (26 résztvevő)
- *Irodalmi kalandozások*. Megyei levelezős játék 4–6. osztályosoknak.
 - március 30. – 3. forduló: *Barcza Katalin: A kapu* (32 csapat)
- *Április a versek hónapja*
 - április 27. – *Kakukk*. A *Zabszalma együttes* tavaszköszöntő kiskoncertje (70 résztvevő)
- *Barangolás Göcsejben és Hetésben*. Honismereti megyei levelezős játék felső tagozatosoknak
 - április 28. – Jutalomkirándulás a Göcseji Falumúzeumba. Részvétel a Fazekasfesztivál programjain (24 résztvevő)
- *A mese születése*. Meseíró- és mesemondó verseny 3–4. osztályosoknak
 - május 7. (20 mesemondó, 45 résztvevő).
- *Irodalmi kalandozások*. Megyei levelezős játék 4–6. osztályosoknak
 - május 18. – záró rendezvény: eredményhirdetés és jutalmazás (7 csapat, 45 résztvevő)
- *Gyermekkönyvnapok 2012.*
 - május 21. Találkozás *Balázs Ágnessel*, a *Lufi-könyvek* szerzőjével (80 résztvevő)
- *Irodalmi kalandozások a külföldi gyermekirodalomban*. Megyei levelezős játék 4-5-6. osztályosoknak
 - október–november: nevezés és 1. forduló (27 csapat)
- *Őszi könyvtári napok gyermekkönyvtári programjai:*
 - október 3. *Kiránduló* – korhatár nélkül. *Nyulász Péter* író-olvasó találkozó.

- október 7. *Könyves vasárnap* programjai:
 - „*Idősebbek is elkezdhetik!*” – *Játsszunk együtt!*” Játékmesterek: *Fejesné Szabó Piroska* és *Tóth Renáta* gyermekkönyvtárosok
 - „*Az Én kötelezőm*” című Mesefa-pályázat jutalmazása
 - Ajándékműsor: „*Ha ez nem CSODA, akkor MICSODA?*” Vendég: *Galambos Ferenc* bűvész
 - *Ügyeskedj Nagyival!* Kézműves foglalkozás. Foglalkozásvezető: *Pintér Györgyike* pedagógus
(183 résztvevő)
- *Libavarázs* mesemondó verseny 2012. Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás és a Zala Megyei Múzeumok Igazgatóságával közös rendezvény zalaegerszegi és városkörnyéki kisiskolásoknak
 - november 16. (32 mesemondó, 60 résztvevő)
- *Zalai gyermekkönyvhetek* 2012.
 - november 19. *Ady Endre versmondó verseny* (23 versenyző, 45 résztvevő)
 - november 22. *Vacka-mesék*. Interaktív játék – vendég: *Gaál Zsuzsa* író (59 résztvevő)
 - november 28. *Kis Hétrét együttes*. verses-zenés műsora (104 résztvevő)
- *A Cimborák klub* programjai:
 - január 20. *Papírszínház-bemutató* (25 résztvevő)
 - február 13. *Kosársuli. Író-olvasó találkozó*. Vendég: *Turbuly Lilla* író, költő (23 résztvevő)
 - március 30. *Húsvéti kézműveskedés* *Zsirainé Kulcsár Mária* vezetésével és *net-vetélkedő* (26 résztvevő)
 - április 27. *Kakukk – a Zabszalma együttes* verses-zenés műsora (22 résztvevő)
 - május 21. *Lufi-könyvek*. Találkozó *Balázs Ágnes* íróval (25 résztvevő)
 - június 2. *Cimborák klub évzáró kirándulása: Zalaegerszeg – Göcseji Falumúzeum* (24 résztvevő)
 - szeptember 22. *Cimborák a „mesés” Családfesztiválon* (18 résztvevő)
 - október 5. *Kétéves a Cimborák klub*. Születésnap Ki-mit-tud? (25 résztvevő)
 - november 23. *Cimborák plakáton..* Vendég: *Szentgróti Erik* muzeológus (17 résztvevő)
 - december 14. *Cimborák-karácsony*. Vendég: *Zsirainé Kulcsár Mária* kézműves-oktató (23 résztvevő)
- Nevezetes eseményekhez, gyermekkönyvtári programokhoz kapcsolódó kiállítások (12 kiállítás)

*

A gyermekolvasó-szolgálat munkáját 2012-ben négy gyermekkönyvtáros látta el: két főállású és egy részfoglalkozású felsőfokú végzettségű, valamint egy középfokú szakképesítésű könyvtáros. A gyermekkönyvtári csoport vezetője a helyi szervezési-irányítási feladatokon túl a megyei gyermekkönyvtári módszertani munkát is koordinálta.

Különálló olvasó- és foglalkoztató termünk megszűnésével 2011-ben a kisiskolás csoportok száma jelentősen visszaesett. A csoportok száma 2012-ben az előző évihez hasonlóan alakult és ennek megfelelően az egyéb forgalmi mutatókban sem történt lényeges változás – 2011-hez viszonyítva (regisztrált olvasók száma, könyvtárlátogatók és kölcsönzött dokumentumok száma). Szembetűnő a helyben használt dokumentumok számának jelentős emelkedése, ami egyértelműen

arra utal, hogy a gyermekkönyvek iránt – a csoportos kölcsönzésben résztvevőkön kívül is – jelentősen megnőtt az érdeklődés, különösen a kisgyermekes családok és a kamaszok körében. Kíváncsi lennének ezért az új, népszerű gyerekkönyvek iránti igény kielégítése, az új könyvek rendszeres beszerzése, az ehhez szükséges anyagi forrás biztosítása. Jelentős rendezvényeink NKA pályázatok segítségével valósultak meg (tavasszal a *Márai-rendezvényprogram* valamint az *Őszi könyvtári napok*). Továbbra is sikeresek az *Irodalmi kalandozások* című megyei kiscsoportos foglalkozásaink (levelezős játék), könyvajánló *Mesefa-pályázatunk*, valamint szeretik a gyerekek a *Cimbora klub* foglalkozásait is.

A régi olvasótermünkben elkülönített *Internet-labor* 10 korszerű számítógéppel szolgálja az egyéni használók és a csoportok internethasználati igényeit.

2012-ben a körzeti óvodák érdeklődő nagycsoportosait fogadtuk könyvtári foglalkozásokra, remélve, hogy a kisgyermekes szülői-nagyszülői kísérettel egyénileg is ellátogatnak a gyermekkönyvtárba. Mindemellett továbbra is intenzív olvasáspedagógiai munkát végeztünk annak érdekében, hogy a legfogékonyabbak, a kisiskolások olvasási kultúráját pozitívan befolyásoljuk a havi rendszeres foglalkozások és csoportos kölcsönzések során. A felső tagozatosok könyvtári foglalkozásain elsősorban az Internettel kapcsolatos ismereteket gyakoroltatjuk, a *Cimbora klub* keretében az olvasást és művészeteket kedvelő gyerekekkel találkozunk.

Az iskolai és versenyfeladatokhoz, könyvtári vetélkedőkhöz és az egyéni érdeklődéshez kapcsolódóan ebben az évben is nagy számban biztosítottuk a helyben levő dokumentumok használatát, valamint az ehhez kapcsolódó tájékoztatást. Levelezős játékaink és irodalmi versenyek, klubfoglalkozásaink a felső tagozatos korosztály olvasásfejlesztését és ismeretbővítését szolgálják.

Kiemelt feladatunk gyermekkönyvtárunk honlapjának fejlesztése és rendszeres, igény szerinti aktualizálása, melyet 2012-ben is folyamatosan végeztünk.

Összefoglalóan megállapíthatjuk, hogy a gyermekolvasó-szolgálat 2012. évi munkatervi feladatait időarányosan teljesítette: a hagyományos könyvtári szolgáltatások (kölcsönzés, helyben használat) mellett az elektronikus információforrások használatát is biztosította a gyerekek részére. Megvalósultak a könyvtári csoportos foglalkozások alsó- és felső tagozatosok számára, valamint az olvasásra- és könyvtárhasználatra ösztönző különféle nagyobb rendezvényeink is (versmondó versenyek, irodalmi játék, meseíró- és mesemondó pályázat, író-olvasó találkozók, médiapedagógia- és klubfoglalkozások stb.).

2012-ben is a csoportos foglalkozások és a különböző rendezvények álltak munkánk középpontjában, hiszen a közös könyvtári élmények mindig maradandóak a gyerekek számára, és bevezetést jelenthetnek a későbbi tudatosabb könyvtárhasználatához. Az ellátóközterünkhöz tartozó valamennyi általános iskolába személyesen látogattunk el a tanév elején, és tájékoztattuk a pedagógusokat gyermekkönyvtárunk szolgáltatásairól, programjainkról. A második félév elején külön felkerestük az első osztályosok tanítóit. A havi rendszeres korosztályonkénti foglalkozások és nagyobb rendezvények tematikájának, valamint pályázataink felhívásának, egyéb rendezvényeink meghívójának közzétételével igyekeztünk programjainkat honlapunkon is népszerűsíteni.

A gyermekek könyvtárhasználóvá nevelése egyéni és csoportos foglalkozások keretében történt ebben az évben is. Bemutató foglalkozásokon vehettek részt a nagycsoportos óvodások, csoportos foglalkozásokon és kölcsönzéseken fogadtuk a kisiskolásokat, könyvtárhasználati foglalkozásokat tartottunk felső tagozatosoknak, valamint ún. könyvtárismereti foglalkozásokon mutattuk be az alapvető szolgáltatásokat.

A környező településekről továbbra is rendszeresen jönnek hozzánk csoportok (Alsónemesapáti, Bocföldre, Csonkahegyhát).

2012-ben 149 könyvtárbeutazót, csoportos foglalkozást és kölcsönzést, valamint egyéb foglalkozást tartottunk 3.727 gyermek részvételével. A Zala megyei gyerekek kiemelt rendezvényeinken vehettek részt, melyek ebben az évben is nagyszámú érdeklődőt vonzottak.

KIEMELT RENDEZVÉNYEK

Vetélkedők, irodalmi versenyek

A vetélkedőkön lehetőséget adtunk arra, hogy a különböző iskolák tanulói összemérhessék felkészültségüket. Hagyományosan minden évben megrendezzük a *József Attila versmondó verseny* városkörnyéki fordulóját, valamint a zalaegerszegi és városkörnyéki iskolák tanulói számára az *Ady Endre versmondó versenyt*. A vetélkedők résztvevőinek száma: 39 versenyző, 75 résztvevő.

Pályázatok

A pályázatok célja a tehetséggondozás, a kiemelkedő képességű és adottságú gyerekek alkotásainak felfedezése, jutalmazása és közzététele.

Az Ady Endre Művészeti Általános Iskola és Gimnáziummal közösen már nyolcadik alkalommal rendeztük meg *A mese születése* című meseíró pályázatot és mesemondó versenyt, melyen 20 *kisdiák* saját meséjét adta elő.

Olvasásnépszerűsítő Mesefa-pályázatunkat félévente hirdetjük meg; a *Boszorkányos Mesefa*, az *Örökzöld olvasmányok*, illetve a *Mosolygó versek* című Mesefa-pályázatunk is sikeres volt. Az *én kötelezőm* címmel 2012-ben meghirdetett pályázatunkra 53 gyermekolvasó küldte be könyvajánlását. A pályázatot közös eredményhirdetés zárta az Őszi könyvtári napokon, melyen a pályázók zsákmacska-jutalomban részesültek és ajándék műsoron vehettek részt.

Levelezős játék

A levelezős játék sajátos kiscsoportos foglalkozási forma, a gyerekek – önkéntes vállalás alapján – olvasmányélményeiket továbbgondolhatják, ismeretekhez juthatnak és gyakorolhatják a könyvtár és az Internet használatát.

Az *Irodalmi kalandozások* során a résztvevők játékos, inkább az olvasmányélményt továbbgondoló mint az olvasottságot számon kérő, kreatív alkotó munkát igénylő feladatokat oldhatnak meg. Megyei játékunk célja az olvasás szeretetének elmélyítése és a rendszeres könyvtárhasználatra ösztönzés mellett az Interneten található irodalmi érdekességek megismertetése. Az *Irodalmi kalandozások* játékkal a továbbiakban is az értékes szépirodalom olvasását ajánljuk a gyerekeknek. Rejtvényfüzeteket állítottunk össze a könyvek feldolgozásához, a feladatok megoldásakor a könyvtári környezet, a könyvekben való bújárkodás, a könyvtár tájékoztató apparátusa, valamint az Internet használata is jelentős szerepet kapott. A játékot háromfordulósra terveztük ebben a tanévben is. A megyei levelezős játékra Zala megyéből 4-5-6. osztályosok ötfős csapatait vártuk. A feladatlapok honlapunkra is felkerülnek, lehetőséget adva arra, hogy játék közben is bárki bekapcsolódhasson. A levelezős játékot záró rendezvényre a legeredményesebben szereplő csapatokat hívjuk meg. Ekkor kerül sor az ünnepélyes eredményhirdetésre és a jutalomkönyvek, apró ajándékok, oklevelek átadására. Az irodalmi levelezős játékunkra a 2010/2011-es tanévben 31 csapat, a 2011/2012-es tanévben 32 csapat, a 2012/2013-as tanévben 27 csapat nevezett be.

Író-olvasó találkozók, médiapedagógiai foglalkozások, irodalmi műsorok

Ebben az évben is nagy hangsúlyt fektettünk a gyermekek érzelmi nevelését szolgáló foglalkozási formák, ún. médiapedagógiai foglalkozások (bábozás, drámapedagógiai és kézműves foglalkozások, verses-zenés műsorok, író-olvasó találkozók stb.) beépítésére a gyermekkönyvtári foglalkozások szerkezetébe. Az irodalom feldolgozását sajátos módszerekkel megvalósító foglalkozások nagyon sikeresek a gyermekek és a pedagógusok körében egyaránt.

Az olvasásfejlesztési célokat megvalósító foglalkozásokat rendszerint vendégelőadók tartják, de a gyermekkönyvtárosok a napi csoportfoglalkozások során is alkalmazzák az új médiapedagógiai módszereket (kézműves foglalkozás, szerepjátékok, bábozás, interaktív honlap- és CD-ROM bemutatók stb.).

- A 2012. évi gyermekkönyvnapokon *Balázs Ágnes* író, a *Lufi-könyvek* szerzője volt a vendégünk; míg az őszi könyvtári napokon *Nyulász Péter* író *Helka* című regényének prezentációs bemutatóján csodálhattuk meg a Balaton-felvidék mondavilágát.
 - Október 9-én került sor az *Országos Könyvtári Napok – Könyvtárak összefogása a társadalomért (Országos Családi Könyvtári Napok)* rendezvénysorozat keretében a *Könyves Vasárnapra* könyvtárunkban. A gyermekkönyvtárba látogató kis- és nagyobb gyerekeket, nagyszülőket és pedagógusokat a következő programok várták: ingyenes internethasználat, kézműves játszóház, könyvtári társasjáték és rejtvényfejtés. Ekkor került sor *Az én kötelezőm* című Mesefa-pályázat jutalmazására. Az *Őszi könyvtári napok* keretében *Galambos Ferenc* nemzetközi hírű bűvész „*Ha ez nem CSODA, akkor MICSODA?*” című bűvész előadásán vehettek részt a pályázók.
 - November 19-től november 30-ig rendeztük meg az idei *Zalai gyermekkönyvhetek* programjait, mely keretében kisebb és nagyobb gyerekeknek is szerveztünk programokat:
 - A rendezvénysorozat megnyitóján közreműködött *Kiss Gábor* igazgató.
 - Ady Endre versmondó verseny zalaegerszegi és Zalaegerszeg városkörnyéki 4–8. osztályosoknak.
 - *Vacka-mesék*. Interaktív játék. Vendég: *Gaál Zsuzsa* író.
 - *Kis Hétrét együttes* verses-zenés műsora.
- A nagyobb rendezvényeinken 28 alkalommal 1.178 fő vett részt.

Egyéni foglalkozás a gyermekolvasókkal

A statisztikai adatokból kitűnik, hogy a helyben használt dokumentumok (a helyben használat és kölcsönzés) száma ebben az évben is jelentős volt.

A felső tagozatosok gyakran kaptak az iskolában olyan feladatot, amelyet a könyvtárban kézikönyvek vagy az Internet segítségével oldhattak meg. Sokszor kértek olvasóink gyorstájékoztatót, ami csupán egyetlen vagy néhány kérdés megválaszolására irányult. A könyvtárunk és más intézmények által indított levelezős játékok, különböző versenyfeladatok megoldásához is nélkülözhetetlen a könyvtár információs bázisa.

Bár egyénileg kevesen használtak multimédiás dokumentumot, a csoportos CD-ROM és honlapbemutató foglalkozásaink érdekesek voltak a gyermekek számára, ezeken egyénileg is felfedezhették a digitális tartalmakat. 2012-ben 18 foglalkozáson 328 gyermek ismerkedett a CD-ROM-okkal és az Internettel. A háztartások internet-ellátottságának folyamatos növekedése következtében az egyéni internetezők száma kevés, 2012-ben is a csoportos honlapbemutató foglalkozásaink növelték meg az internethasználók számát. 2012-ben az *internethasználók* száma 969 volt (2011-ben 862 fő).

PR-tevékenység a gyermekkönyvtárban

(A gyermekkönyvtár közönségkapcsolatai)

A gyermekkönyvtár hatékony munkavégzése szempontjából elengedhetetlen a vonzáskörzetébe tartozó oktatási és művelődési intézményekkel való együttműködés. Évek óta jó a kapcsolatunk a város és városkörnyék óvodáival és általános iskoláival, a művelődési intézményekkel, illetve a dr. Kovács Lajos Pedagógiai Szakkönyvtárral. Közös programok szervezésével, a feladatok összehangolásával és megosztásával, egymás segítségével hatékony az együttműködésünk a város másik

két nagy könyvtárával, a József Attila Városi Könyvtárral és az Apáczai ÁMK könyvtárával, illetve a megyében működő gyermekkönyvtárakkal.

A rendezvényeink megvalósulásához szükséges anyagi fedezetet ebben az évben is pályázat útján nyertük (Nemzeti Kulturális Alap). A gyermekkönyvtár jelentősebb eseményeiről 2012-ben is tájékoztattuk a megyei napilapot, esetenként a helyi televíziót, rádiót és publikáltunk a Zalai Könyvtári Levelezőben.

Olvasó Lurkó (szerkesztő: *Tóth Renáta*) című havi folyóiratunkat, mely a 7-11 éves korosztálynak nyújt tájékoztatást könyvekről, olvasásról, gyermekkönyvtárunk programjairól, 2012-ben is havonta megjelentettük,

A folyóirat honlapunkról is elérhető: <http://gyermekkonyvtar.dfmk.hu/kiadvanyok/olvaso-lurko>.

Faliújságunkon a gyermekkönyvtár életéről, programjairól, pályázatainkról tudósítottuk olvasóinkat. Rendszeresen könyvkiállításokat állítottunk össze, melyekkel nevezetes eseményekre, évfordulókra hívtuk fel a figyelmet. Megszerkesztettük a 2012. évi gyermekkönyvhét Zala megyei programismertetőjét, meghívókat készítettünk nagyobb rendezvényeinkre.

A gyermekkönyvtár-történeti album elkészítéséhez ez évben is folyamatosan gyűjtöttük a gyermekkönyvtárról megjelent cikkeket. Honlapunkról (<http://tarkafor gokalandozo.blogspot.com/>) is elérhető gyermekkönyvtári blogunk, ez könyvtártörténeti szempontból is hasznos, mivel 2011. február 15-étől folyamatosan tudósít gyermekkönyvtárunk legfontosabb történéseiről. Gyermekkönyvtárunk vezetője, *Oláh Rozália* elkészítette a megyei gyermekkönyvtár történetének kéziratát, mely meg is jelent a *Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a megyei könyvtári ellátás története 1950–2010* című jubileumi kiadványban.

Szakmódszertani tevékenység

Megyei módszertani munkánkat a *Gyermekkönyvtáros Műhely* keretében végezzük. A Műhely a Zala megyei gyermekkönyvtárak módszertani gondozását végzi, elsősorban a közös munkák összehangolása, valamint továbbképzések és tapasztalatcserék szervezése útján.

2012-ben is megjelentettük nyomtatott és on-line formában is a *Gyermekkönyvtári információ (GYI)* című hírlevelünket (szerkesztő: *Oláh Rozália*), melynek célja a gyermekekkel foglalkozó könyvtárosok munkájához kapcsolódó szakirodalmi papíralapú és elektronikus információk (cikkek, internetes források stb.) közös összegyűjtése és terjesztése. A *Gyermekkönyvtári információkat (GYI)* hírlevél formájában negyedévente eljuttatjuk minden zalai gyermekkönyvtároshoz a ZALATÁR levelezőlistán keresztül. A legfrissebb hírlevél az MKE Gyermekkönyvtáros Szekciójának honlapján is olvasható (<http://www.gykszekcio.eoldal.hu>), valamint honlapunkról is elérhető: <http://gyermekkonyvtar.dfmk.hu/felnotteknnek/gyi>.

A honlapunkról ugyancsak elérhető *Olvasó Lurkó* című gyermekkönyvtári folyóirat (szerkesztő: *Tóth Renáta*) lapszámai a városi gyermekkönyvtárosok számára is rendelkezésre állnak oly célból is, hogy – saját könyvtárakra vonatkozó információkkal kiegészítve – szabadon terjeszthetik a megye gyermekolvasói körében.

Szeptember elején rendeztük meg a műhelytagok részvételével a szokásos „tanévnyitó értekezletet”, melyen sor került az előző tanév munkájának értékelésére; az új tanév programjainak összehangolására; a közös munkák: levelezős játékok, könyvtári vetélkedők, pályázatok stb. megbeszélésére, valamint a 2012. évi zalai gyermekkönyvhét előkészítésére.

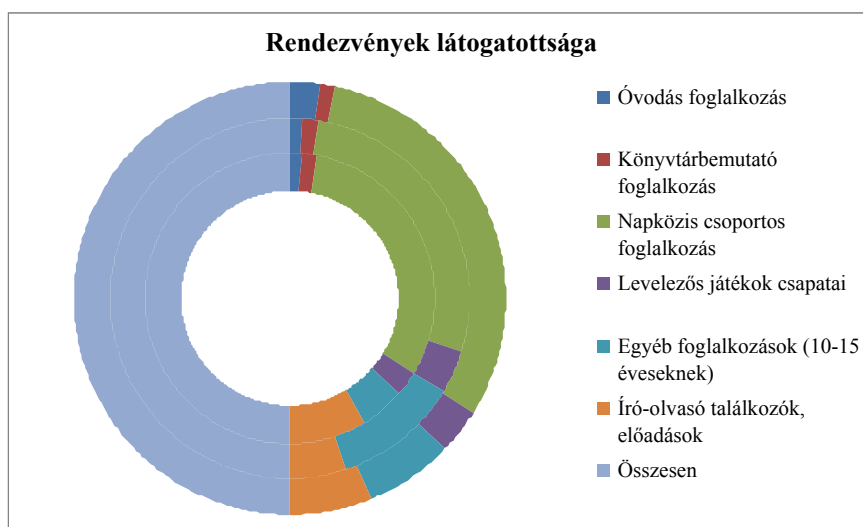
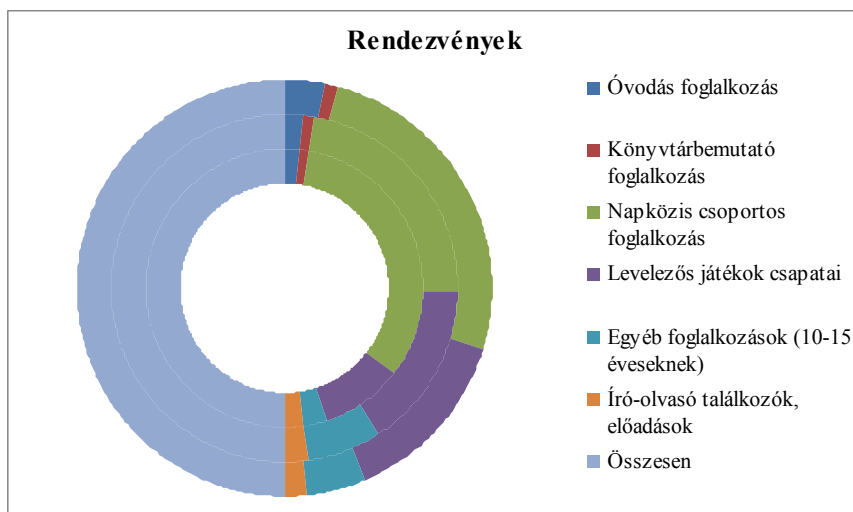
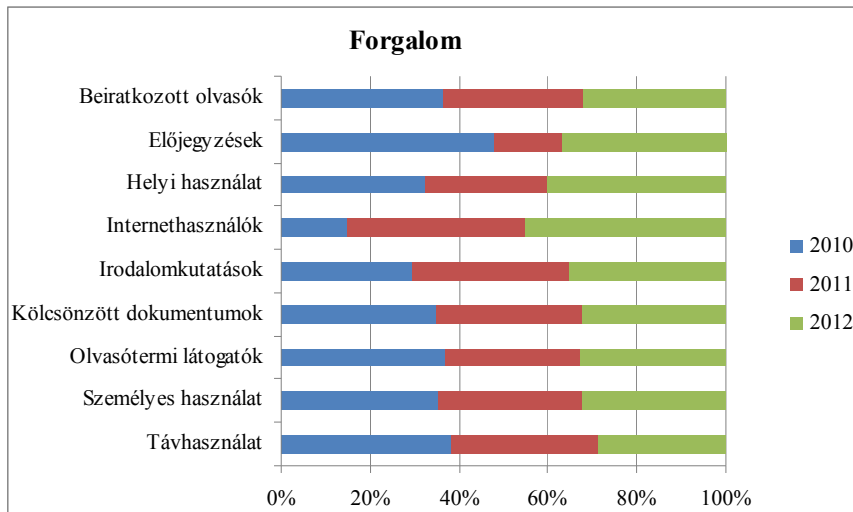
A Műhely tagjai közül többen ellátogattak az MKE Gyermekkönyvtáros Szekciója és Zala Megyei Szervezete programjaira.

A november 19–30-ig zajló *Zalai gyermekkönyvheteket* műhelymunkában szerveztük meg a városi gyermekkönyvtárosok és a hálózatgondozó-módszertanos kollégák közreműködésével. A programsorozat keretében a megye 10 könyvtárában 30 rendezvényre (irodalmi versenyek és előadások, író-olvasó találkozók, kézműves foglalkozások és verses-zenés műsorok stb.) került sor. A zalai könyvtárak vendégei voltak az idei gyermekkönyvhéten: *Baley Endre* író, költő; *Gaál Zsuzsa*

író; *Nógrádi Gergely* író; *Lőrincz Judit Livia* író; *Turbuly Lilla* író, költő; *Kis Hétrét együttes*; *Gergely János (Tüsi bohóc)*; *Petik Ákos* zenepedagógus; *Pozvai Andrea* népi játszóház-vezető; *Szentgróti Erik* muzeológus.

2012-ben is eleget tettünk mentori feladatainknak. segítséget nyújtottunk főiskolai hallgatóknak szakmai gyakorlatuk teljesítéséhez, tantárgyi és szakdolgozataik elkészítéséhez.

Összehasonlító diagramok a gyermekkönyvtár munkájáról (2010–2012)

MEGYEI ÉS KISTÉRSÉGI SZOLGÁLTATÁSOK

Az intézmény hálózati központ szerepköréből adódóan feladatunk a megyei könyvtárhálózatba tartozó könyvtárak szakmai tevékenységének összehangolása és segítése, valamint a többcélú kistérségi társulásokkal kötött megállapodások alapján a mozgókönyvtári feladatellátás.

E tevékenységet közvetlenül a módszertani, hálózatgondozói és fejlesztési szolgálat munkatársai (három főfoglalkozású könyvtáros és egy részfoglalkozású rendszerszervező) végzi az intézmény igazgatójának irányításával, de az intézmény más részlegeinek munkatársai (szerzeményező és feldolgozó csoport, gyermekkönyvtár, gazdasági szervezet) is részt vállalnak a megyei és kistérségi feladatok ellátásában. A szakmódszertani, gyermekkönyvtári munkában az olvasószolgálat munkatársai is közreműködnek az igazgatóhelyettes irányításával; ezen kívül kötetzeti munkát is végzünk a hálózat számára.

MEGYEI SZOLGÁLTATÁSOK

A könyvtárak együttműködésének szervezése

A megyei hálózatgondozói rendszer működtetésének jogi háttérét az 1997. CXL. törvény biztosította, amely előírja a megyei könyvtárak feladatait. E feladatkör a törvény módosításával tovább fog bővülni 2013-tól. Mivel a megyei könyvtár fenntartója 2012-ben már nem a megyei önkormányzat, hanem a Zala Megyei Intézményfenntartó Központ volt, a hálózati tevékenységhez külön hálózati támogatást nem kapott az intézmény.

A gyermekkönyvtári szakmódszertani és szervezési munkát a Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely keretében láttuk el.

Intézményünk 2012-ben is rendszeresen tartotta a kapcsolatot a nyilvános könyvtári szolgáltatást biztosító helyi önkormányzatok képviselőivel, a polgármesterekkel és a jegyzőkkel. Felhívtuk a figyelmüket a könyvtárakat érintő jogszabályokra, ajánlásokra, szükség esetén szakmai tanácsokkal láttuk el őket.

Az önálló intézményi működést választó nyilvános könyvtárak számára nyújtott szolgáltatásaink: módszertani gondozás, szaktanácsadó tevékenység, statisztikai adatszolgáltatás, helyismereti és közhasznú információszolgáltatás, rendezvények, szakmai továbbképzések szervezése, kiadványok készítése (e feladatokat később részletezzük).

Intézményünk az egész megye területén intézte a *könyvtárak közötti együttműködés szervezését*. A községek számára a megye hat városi könyvtárával (Hévíz, Keszthely, Lenti, Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Letenye) együttműködve végzünk szolgáltatásokat, az önkormányzatokkal kötött megállapodások alapján. A városi könyvtárak vezetőivel évi három alkalommal munkaértekezletet tartunk, amelyen megvitatjuk az aktuális tennivalókat. Az értekezleten készült emlékeztetőt eljuttattuk minden résztvevőnek, hogy ezzel is megerősítsük az ott elhangzottakat. A könyvtárak közötti kapcsolatrendszer erősítéséhez hozzájárult az internetes levelezés (elsősorban a ZALATÁR könyvtári levelezőlistán keresztül) és a hírlevél is.

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár munkatársai az év folyamán számos alkalommal keresték fel a megye településeit; a legtöbbször a saját mozgókönyvtári ellátásban részesülő 31 települést, de a városi és községi könyvtárakat is a közös projektek szervezése, rendezvények, kiadványok kiszállítása, szakfelügyeleti vizsgálatok alkalmával.

A megye 258 települése közül továbbra is csak két kicsi faluban nincs könyvtári szolgáltatás (Iborfia, Sénye). A többi településen vagy nyilvános könyvtár fenntartásával, vagy könyvtári szolgáltatás megrendelésével biztosította a helyi önkormányzat a könyvtári szolgáltatást a lakosság számára. A községekben a könyvtári szolgáltatások megvalósulását továbbra is a központi ellátási formák (elsősorban a mozgókönyvtári ellátás, illetve az ellátórendszer) és a hálózatgondozói tevékenység összekapcsolása segítette. Ennek anyagi forrását a mozgókönyvtári normatíva biztosította.

Zala megye 246 könyvtárral rendelkező községének ellátása az elmúlt évhez képest nem változott: a 13 nyilvános könyvtárból 9 könyvtár szerzeményezett önállóan és 4 könyvtár rendelt meg ellátórendszeri szolgáltatást a keszthelyi Fejér György Városi Könyvtártól; a legtöbb (233) település a mozgókönyvtári ellátást választotta.

Mozgókönyvtári ellátás esetén a szolgáltatás a kistérségek által lehívott normatív támogatásból valósult meg. A megye valamennyi többcélú kistérségi társulása felvette feladatai közé a mozgókönyvtári ellátást. Így ez a szolgáltatási forma az elmúlt hat évben egyre népszerűbbé vált a megyében: 2005-ben öt, 2006-ban nyolc nagykanizsai kistérséghez tartozó település ellátási formája volt; 2007-ben 160 község, 2008-ban 215 község, 2009-ben 222 község, 2010-ben 229 község, 2011-12-ben 233 község és egy város (Pacsá) rendelte meg a könyvtári szolgáltatást.

Szolgáltató könyvtár	Mozgókönyvtár	Ellátórendszeri	Hálózatgondozás	Ellátott települések összesen
Fejér György Városi Könyvtár, Keszthely	30	4	3	37
Városi Könyvtár, Lenti	50			50
Halis István Városi Könyvtár, Nagykanizsa	42		4	46
József Attila Városi Könyvtár, Zalaegerszeg	50			50
Deák Ferenc Megyei Könyvtár	30 község + 1 város		1	31 község 1 város
Fáklya Művelődési Központ és Könyvtár, Letenye	26			26
Festetics Művelődési Központ és Könyvtár, Hévíz	5		1	6
Összesen	234	4	9	246 község 1 város

Az év második felében már bizonyossá vált, hogy a többcélú kistérségi társulások megszűnnek vagy átalakulnak, mindenesetre a továbbiakban nem tartozik a feladataik közé a mozgókönyvtári ellátás. Elkezdődött egy új szolgáltatási forma kialakítása, amely a megyei könyvtártól megállapodás alapján rendelhető meg, de az ellátásba a városi könyvtárakat is be lehet vonni.

A megyei könyvtár fontos szerepet játszik a megyeszékhely lakosságának ellátásában is. Ennek összehangolására intézményünk együttműködik Zalaegerszeg nyilvános könyvtárai mellett a város felsőoktatási könyvtáraival és szakkönyvtáraival is. A szerzeményezés összehangolásának célja elsősorban a felsőoktatási hallgatók kiszolgálásának biztosítása.

A megye 10 városában összesen 12 önkormányzati fenntartású könyvtár működött, köztük Zalaegerszegen három könyvtár is: egy városi (József Attila Városi Könyvtár) és kettő településrészi könyvtár (Apáczai ÁMK Könyvtára, Izsák ÁMK Könyvtára). A Deák Ferenc Megyei Könyvtár állami fenntartásban működött. Újabb fenntartó változás és szervezeti átalakítások miatt 2013-ban előreláthatólag újra változni fog az önkormányzati fenntartású könyvtárak száma.

Nemzetiségi könyvtári ellátást a horvát nemzetiség részére továbbra is a tótszerdahelyi báziskönyvtár (amely jelenleg már mozgókönyvtári szolgáltatóhely) végez. Ezt a tevékenységet felügyeljük és szaktanáccsal segítjük. Az Országos Idegennyelvű Szakkönyvtár támogatásával a megyei könyvtárban is kialakítottunk egy horvát állományrészt, amelynek irodalomjegyzékét eljuttat-

juk a horvát nemzetiségi könyvtárakhoz. A cigány nemzetiség ellátását a megyei könyvtár bázis-könyvtárára támaszkodva az olvasószolgálat keretei között folytatjuk.

Az elmúlt évben is folyamatos kapcsolatban voltunk a Könyvtári Intézettel és a szakmai szervezetekkel. Elsősorban a statisztikai adatszolgáltatás, a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetése, a továbbképzések szervezése folytán dolgoztunk együtt. Részt vettünk a Könyvtári Intézet, az Informatikai és Könyvtári Szövetség, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete, valamint az Emberi Erőforrások Minisztériuma által szervezett szakmai napokon, konferenciákon.

Statisztikai adatszolgáltatás, érdekeltségnövelő támogatás

2012 elején feldolgoztuk és továbbítottuk a zalai könyvtárak statisztikai adatlapját az egységes kulturális statisztikai rendszerbe. A települési könyvtárak mellett a felsőoktatási és a szakkönyvtárak statisztikai adatszolgáltatásának megszervezése is a megyei könyvtár feladata volt.

Az országos adatszolgáltatás mellett táblázatos formában elkészítettük a megyei statisztikai összesítést és a címjegyzéket is. Feladatunk volt a könyvtárak statisztikai jelentéseinek javítása, pontosítása, a hiányzó adatok pótlása. 2012 közepén megjelent a zalai települési könyvtárak statisztikai adatait tartalmazó *Zala megye könyvtári ellátása* című kiadványunk (*TEKE*), amelyet könyvtárunk honlapján is elérhetővé tettünk. A statisztika alapján elemző tanulmányt is készítettünk, amelyet a *Zalai Könyvtári Levelező* 2012. évi 1. számában jelentettünk meg.

Az *érdekeltségnövelő támogatás* igénybevétele érdekében március végéig összegyűjtöttük és feldolgoztuk a megye nyilvános könyvtárainak elmúlt évi dokumentum-beszerzésre fordított összegeiről készült igazolásokat. A jogszabálynak megfelelően táblázatban foglaltuk össze az adatokat és elküldtük a Könyvtári Intézetbe. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma a nyár folyamán tette közzé döntését a támogatásról: 15 önkormányzat 6. 716 ezer forint támogatást nyert el.

Mivel a megyei könyvtár fenntartója 2012-től már a Zala Megyei Intézményfenntartó Központ volt, nem igazolhatta le az intézmény 2011. évi állománygyarapítását, mert az érvényben lévő jogszabály szerint ezt csak önkormányzat teheti meg. Ennek következményeként a könyvtár nem kaphatott érdekeltségnövelő támogatást, amely az előző évben több, mint kétfélmillió forint volt. Ez súlyosan érintette a 2012. évi állománybeszerzésre fordítható keretösszeget.

Könyvtárunk már novemberben megkezdte a 2013. évi statisztikai adatszolgáltatás előkészítését. A forgalmi adatok méréséhez szükséges munkanaplókat és beiratkozási naplókat eljuttattuk a könyvtárakba és felhívtuk a figyelmet a kötelező adatszolgáltatásra és a határidőkre.

Nyilvános Könyvtárak Jegyzéke, szakfelügyelet

2012-ben is figyelemmel kísértük a zalai könyvtárakat a *Nyilvános Könyvtárak Jegyzékén*. Folyamatosan tartottuk a kapcsolatot a Könyvtári Intézet e területért felelős munkatársával. A változásokat az Emberi Erőforrások Minisztériuma Könyvtári Osztálya és a Könyvtári Intézet évente megjelenteti a Kulturális Közlönyben, valamint a <http://www.ki.oszk.hu/nyilvanos> URL címen kereshető adatbázisban is nyomon követhető.

Azoknak az önkormányzatoknak, amelyek úgy döntöttek, hogy szolgáltatóhelyet működtetnek a továbbiakban, és egy nagyobb könyvtártól rendelnek meg szolgáltatásokat, kérelmezniük kellett a Nyilvános Könyvtárak Jegyzékéről való törlést. Intézményünk munkatársai segítették ezeket a képviselő-testületeket e határozat meghozatalában. 2012 végén már csak 26 könyvtár szerepelt a nyilvános könyvtárak jegyzékén, köztük egy megyei, 11 városi, 10 községi, egy felsőoktatási és 3 szakkönyvtár.

Továbbra is segítjük a megyében a szakértői és a szakfelügyeleti vizsgálatok lebonyolítását. A városi könyvtárakkal közösen figyelemmel kísérjük a vizsgálatok intézkedési tervében megfogalmazott feladatok megvalósulását. A 2012. évi szakfelügyeleti vizsgálatok elvégzésének határideje 2013. március 31-e volt, így a nyilvános könyvtárak jegyzékén szereplő 5 könyvtár, illetve a 11

szolgáltatóhely szakfelügyeleti vizsgálata, valamint a 3 utóvizsgálat lezárására 2013-ben került sor. Könyvtárunkban a megyei vezető szakfelügyelő mellett még két könyvtári szakértő vállalt szakfelügyelői feladatokat; ezenkívül a megye más könyvtáraiból kerültek ki a szakfelügyelők. A hálózatgondozó szolgálat részt vett a vizsgálatok előkészítésében, valamint figyelemmel kísérte az intézkedési tervekben megfogalmazott feladatok végrehajtását.

Pályázatok

A korábbi évekhez hasonlóan a megyei könyvtár továbbra is felhívta a figyelmet a megjelenő új pályázatokra, valamint módszertani segítséget nyújtott a pályázatok megírásában. Ezenkívül maga a könyvtár is számos olyan pályázaton indult, amelyben együttműködött a megye más könyvtáraival.

A megyei könyvtár *Nemzeti Kulturális Alaptól* elnyert pályázatait:

- *A Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a megyei könyvtári ellátás története 1950-2010* című könyv kiadására 500.000 forint.
- Zala megyei könyvtárak rendezvényei az aktív időskori program támogatására 1500.000 forint.
- Időskorú könyvtárhasználók képzése digitális ismeretek elsajátítására 400.000 forint.
- Reprográfiai-restaurátori-kötészeti műhely tevékenységéhez szükséges anyagok és eszközök beszerzésére 407.000 forint.

Az év folyamán három *Európai Unió*s pályázatot is benyújtottunk:

- TÁMOP-3.2.4.A-11/1-2012-102 kódszámmal *Olvasás, megértés, érvényes tudás támogatása könyvtári eszközökkel Zala megyében* címmel konzorcium (4 könyvtár) formában pályáztunk közel 50 milliós projekt megvalósítására. A 2012. augusztus 21-én kelt támogatói levél döntése ellen kifogást nyújtottunk be, azóta sajnos nem kaptunk választ.
- TÁMOP-3.2.12-12/1-2012-0027 kódszámmal *Zala megyei könyvtárosok összehangolt továbbképzése* címmel szintén konzorcium (6 könyvtár) formában pályáztunk 23 millió forint támogatásra. A pályázat sikeres volt, de a szerződéskötés 2013-ra elhúzódott.
- TÁMOP-3.2.13-12/1-2012/1-2012-459 kódszámmal *Több, mint könyvtár...* címmel iskolákkal együttműködve, de önállóan nyújtottunk be pályázatot, amelyet szintén befogadtak, de a projektet 2013-ban indíthatjuk el. A pályázati keretösszeg több mint 6 millió forint.

2012. február 28-án zárult a 2010. július 1-jén indított *TÁMOP-3.2.4/08/1 „Tudásdepó-Expressz” – A könyvtári hálózat nem formális és informális képzési szerepének erősítése az élet-hosszig tartó tanulás érdekében* pályázatunk, amelynek támogatási keretösszege 77.044.830 forint volt. A nyáron sor került a teljes pályázati anyag helyszíni átvizsgálására is.

Informatikai háttér

Továbbra is elvégeztük a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet HBONE-központ feladatait, folyamatos felügyelettel biztosítottuk a csatlakozó intézmények internetkapcsolatát. A nyilvános könyvtári és közgyűjteményi hálózat számára elláttuk a rendszergazda feladatát, folyamatos tanácsadást, üzemeltetési és alkalmazási segítséget nyújtottunk. Előfizettünk, illetve ingyenesen hozzáfértünk a különböző adatbázisokra (pl. CompLex CD-DVD jogtár, EBSCO) és segítettük a TextLib integrált rendszer működését. Intézményünk továbbra is NAVA-pontként működött. 2012-ben informatikai eszköz beszerzésére nem került sor.

Rendezvények, továbbképzések

A megye könyvtárainak munkáját, az olvasóközönséggel tartott kapcsolatukat nagymértékben segítette a rendezvények szervezése. A programokról részletesen az olvasószolgálat és a gyermekkönyvtár beszámolójában szoltunk. Itt csak felsoroljuk a legjelentősebb rendezvényeket. Megemlékeztünk többek között a *Költészet Napjáról*, a *Népmese napjáról*. A hagyományosan megrendezett *Ünnepi Könyvhéten* és a *Zalai Gyermekkönyvhetek* során számos rendezvényre került sor a megyében. Ez utóbbi rendezvénysorozatokhoz programfüzetet készítettünk. Az *Internet Fiesta* rendezvényein a számítógépes információszolgáltatásra és az elektronikus ügyintézés lehetőségére hívtuk fel a figyelmet.

A megyei összefogással megvalósuló rendezvények közül kiemelkedett az *őszi könyvtári napok* programsorozata, amely a Nemzeti Kulturális Alap 1,5 millió forintos pályázati támogatásából valósult meg. 2012-ben *Időskorban is aktívan, találkozunk a könyvtárban!* címmel került sor arra a programsorozatra, amelybe Zala megyéből szinte valamennyi városi könyvtár, több községi és iskolai könyvtár is bekapcsolódott. A koordinátori teendőket szokás szerint a Deák Ferenc Megyei Könyvtár látta el. Különösen jó volt a fogadtatása a *Könyves Vasárnap* programjainak. A megyei média rendszeresen tudósított az egyes eseményekről. Éltünk az Internet adta lehetőségekkel is, honlapunkon (www.dfmk.hu) lehetett tájékozódni a teljes megyei programról. A programokat az országos internetes oldalon (<http://osszefogas.kjmk.hu/>) is rögzítettük: 21 településen 108 zalai program volt 6.599 fő részvételével.

A 60. születésnapját ünneplő Deák Ferenc Megyei Könyvtár október 15-én tartotta jubileumi ünnepségét, valamint kiállítást is rendezett ez alkalomból. Köszöntőt mondott *Dr. Rumi Krisztina*, a Zala Megyei Kormányhivatal igazgatója, *Balaicz Zoltán*, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város alpolgármestere, *Vastagh József*, a könyvtár első igazgatója és a volt kollégák nevében *Bogár Imre*, a megyei könyvtár egykori munkatársa, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város korábbi polgármestere. *Emlékek szárnyán – a könyvtár hat évtizede* címmel *Kiss Gábor* igazgató tartott vetítőképes bemutatót. Az ünnepség utáni fogadáson *Bakos Klára*, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete elnöke mondott köszöntőt.

Dolgozóink szakmai fejlődéséhez hozzájárultak – az akkreditált képzések mellett – a különböző témában szervezett továbbképzések is (pl. az MKE Zala Megyei Szervezetének tavaszi továbbképzése, és a Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely tavaszi és őszi továbbképzése). Részt vettünk a megye más könyvtáraiban és az ország különböző pontján rendezett szakmai napokon, konferenciákon és a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Győrött megrendezett vándorgyűlésén is.

Kiadványok

A megyei könyvtár fennállásának 60. évfordulója alkalmából megjelentettük *A Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a megyei könyvtári ellátás története 1950-2010* című tanulmánykötetünket, amely CD melléklettel is rendelkezik. A kötetet szerkesztette: *Kiss Gábor*, *Sebestyénne Horváth Margit*. Szerzők: *Fatér Bernadett*, *Kiss Gábor*, *Kocsisné Sipos Rozália*, *Oláh Rozália*, *Sebestyénne Horváth Margit*, *Tóth Dezsőné*, *Tóth Judit*. A kötet megjelenését támogatta a Nemzeti Kulturális Alap, a Millecentenáriumi Közalapítvány és a Zalaegerszegi Könyvtárpártoló Alapítvány.

A jubileumi kiadványhoz ingyenesen hozzájuthattak az intézmény volt és jelenlegi munkatársai, a megye nagyobb nyilvános könyvtárai. Az érdeklődők számára vásárlási lehetőség is biztosított az intézményben.

Az elmúlt évekhez hasonlóan szerkesztettük és megjelentettük a könyvtári hálózat lapját, a *Zalai Könyvtári Levelező* két számát, amelynek írásai beszámolnak a megyében végzett munkáról. A lapot eljuttattuk valamennyi Zala megyei könyvtárhoz, így értesülhettek a megyei és országos szakmai programokról, a könyvtárakban folyó műhelymunkáról és a megyei könyvtár honlapján

elektronikusan is (<http://www.dfmk.hu/megyei-szolgaltatasok/zalai-konyvtari-levelezo>) elérhetővé tettük.

Nyomtatásban is kiadtuk, valamint Interneten is elérhetővé tettük statisztikai kiadványunkat *Zala megye könyvtári ellátása* címmel: <http://www.dfmk.hu/megyei-szolgaltatasok/statisztika>.

A Zalai Gyermekkönyvtáros Műhely 2012-ben is kiadta a *Gyermekkönyvtári információ* című internetes módszertani hírlevelet. Könyvtárunk megjelentette az *Olvasó Lurkó* című folyóiratot.

2012-ben is vállaltuk a megyei kiadványok, valamint az elosztás céljából a könyvtárhoz érkezett egyéb kiadványok eljuttatását a megye más könyvtáraiba.

Kötészeti és restaurálási szolgáltatás

A hálózat tagkönyvtárai számára továbbra is vállaltuk önköltséges áron a kötetést. Egyeztettük az időpontokat a városi könyvtárak és a könyvkötészet között. Külön kérésre vállaltuk a folyóiratok, könyvek kiszállítását is.

2012-ben a kötések száma összesen 2.717 darab volt, ebből 2.353 darab volt a megyei könyvtár kiadványa. Öt városi könyvtár (Keszthely, Lenti, Letenye, Zalaegerszeg, Zalaszentgrót) valamint a Magyar Nemzetiségi Intézet Lendva (Szlovénia) és a Pedagógiai Intézet Könyvtára vették igénybe a könyvkötészeti szolgáltatást. Összesen 364 darab kiadványt kötettek be, döntően vászonkötésbe. Az összes kiadványból 987 darab félvászon, 233 darab vászon és 1497 darab puha kötésű volt.

A megyei könyvtár könyvkötészete készítette el az intézmény kiadványait, így a *Zalai Könyvtári Levelezőt*, a *TEKÉ-t*, az *Olvasó Lurkót*, valamint a könyvünnepekhez kapcsolódó programfüzeteket.

A kötetés mellett számos dokumentum restaurálására került sor: befejeződött az – utolsó három kötettel – a *Magyar Paizs* című újság állományvédelme (1917–1919), amely elsősorban pályázati támogatásból készülhetett el. A József Attila Városi Könyvtár régi könyvállományából 12 kötet újult meg. A Göcseji Múzeum számára kiállításokhoz könyveket és plakátokat restauráltunk. A Zala Megyei Levéltár kérésére a zalaegerszegi ferences templom harangtornyának felújításakor a falból előkerült iratok restaurálását végeztük el.

MOZGÓKÖNYVTÁRI ELLÁTÁS

A megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (KSZR) célja a községekben élő lakosság könyvtári ellátása. A Deák Ferenc Megyei Könyvtár 2012-ben a községi önkormányzatokkal, illetve a zalaegerszegi, zalaszentgróti és pacsai többcélú társulásokkal kötött *Ellátási szerződések* alapján összesen 30 község és egy város (Pacsa márciustól rendelte meg a szolgáltatást) számára végezte a mozgókönyvtári ellátást.

Az ellátott települések a következők voltak: Alibánfa, Alsónemesapáti, Bagod, Csöde, Gyűrűs, Kemendollár, Kisbucsa, Nemesapáti, Nemeshetés, Pethőhenye, Pókaszepetk, Pusztaszentlászló, Vöckönd, Zalaistvánd, Zalaszentiván, Zalaszentlőrinc (zalaegerszegi kistérség); Almásháza, Batyk, Dötk, Pakod, Zalabér, Zalavég (zalaszentgróti kistérség); Búcsúszentlászló, Nemessándorháza, Nemesszentandrás, Nemesrádó, Pacsa, Pölöske, Szentpéterúr, Zalaigrice, Zalaszentmihály (pacsai kistérség). Ezenkívül a zalaegerszegi kistérség területén nyilvános könyvtárként működő sőjtöri községi és iskolai könyvtár számára nyújtottunk szakmai módszertani segítséget.

A mozgókönyvtári szolgáltatás finanszírozására 2012-ben 800 ezer forint normatív támogatást határozott meg a költségvetési törvény. A többcélú társulások döntése alapján került megosztásra a központi támogatás a községi önkormányzatok illetve a szolgáltató könyvtár között.

A pacsai kistérség falvanként 320.000 forintot biztosított a mozgókönyvtári szolgáltatáshoz, amelyből 160.000 forint volt fordítható dokumentum-beszerzésre.

A zalaszentgróti kistérségben 280.000 forint volt a könyvtárunknak átadott pénzösszeg településenként, amelynek fele, 140.000 forint a könyvtári dokumentumra fordítható keret.

A zalaegerszegi kistérségben 240.000 forint volt ez az átadott pénzösszeg, amelyből 62.500 forint volt a dokumentum-beszerzési keret.

Dokumentum- és információszolgáltatás a kistérségek számára

A jó minőségű könyvtári szolgáltatások egyik alapfeltétele a friss, jó és megfelelő ütemben gyarapodó, gondozott állomány. A dokumentumokat letéti ellátás formájában juttattuk ki a mozgókönyvtári szolgáltatást megrendelő 31 településre. A központi dokumentum-beszerzés célja az volt, hogy a kedvezmények és a szakszerű dokumentumvásárlás útján olcsóbbá és gazdagabbá váljon az állománygyarapítás, a friss, aktuális és a helyi igényeknek megfelelő dokumentumok hozzáférhetőek legyenek a kistélepedéseken.

A mozgókönyvtári ellátást megrendelő települések számára ingyenes hozzáférést biztosítottunk a szolgáltató könyvtár teljes dokumentumgyűjteményéhez, valamint a magyarországi könyvtárak állományához is, a szolgáltató könyvtár ODR kapcsolatán keresztül. E szolgáltatásunkat könyvtárközi kölcsönzés útján biztosítottuk eredetiben vagy másolat formájában, melyet akkor kínáltunk fel a települések számára, ha a községi szolgáltatóhely olvasója által kért dokumentum a letéti rendszerben már nem volt beszerezhető vagy sürgősen szüksége volt rá a használatnak.

A dokumentum-beszerzésre fordított összeg tovább csökkent: a három kistérség 31 településének ellátására összesen 3.288 ezer forintot fordítottunk. 2012-ben összesen 1.158 darab könyvet, 73 darab DVD-t szerzeményeztünk és dolgoztunk fel; előfizettünk továbbá folyóiratokra is. A 2007-től (öt év alatt) gyarapított mozgókönyvtári állomány ma már összesen 20.193 darab.

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár beletározott mozgókönyvtári állománya és értéke (összesítés)

Dokumentumtípus	Tárgyévi beszerzés	2007–2012 között összesen
Könyv	1.158	16.934
Kartográfiai dokumentum		8
Hangdokumentum (CD)	0	771
Képdokumentum (DVD)	73	2.470
Elektronikus dokumentum (CD-ROM, DVD-ROM)	0	10
Leltározott dokumentum összesen (db)	1.231	20.193
Leltározott dokumentum értéke (eFt)	2.698	27.897
Folyóirat előfizetések száma	173	
Folyóirat előfizetés értéke (eFt)	525	

A mozgókönyvtári állomány könyvtárunk on-line katalógusában, az Interneten visszakereshető (<http://www.dfmk.hu/dfmk/online-katalogus>).

A szolgáltatóhelyek az önkormányzatokkal kötött szerződésnek megfelelően az év folyamán négy-öt alkalommal kaptak új könyveket. A letétbe adott dokumentumok kisebb hányada tartós letét, a többi cseréletét formájában került a községekbe. CD-t, DVD-t igény szerint szállítottunk, egy alkalommal 20-30 darabot kaptak egyhónapos határidőre. E dokumentumfajták továbbra is népszerűek a településeken.

Az új vásárlások csökkenése ellenére a cserékkel tudtuk elérni, hogy a megyei könyvtárból kiszállított dokumentumok száma nem csökkent nagymértékben az elmúlt évhez képest: 2012-ben összesen 7.883 darab dokumentumot forgalmaztunk a 31 településre, ebből 2.207 darab könyvet, 5.676 darab audiovizuális dokumentumot (CD, DVD). Valamennyi településen van még saját tu-

lajdonú községi állomány is, valamint az előző években kiadott dokumentumok és többféle előfizetett időszaki kiadvány (havi és hetilap) jelenti a kínálatot.

Egyéb szolgáltatások

Az év első felében begyűjtöttük a mozgókönyvtári szolgáltatóhelyek statisztikai adatait. A legfontosabb mutatókat saját kiadványunkban megjelentettük és közzétettük a honlapunkon is. Biztosítottuk minden *szolgáltatást megrendelő* település számára a helyi kölcsönzéshez és a forgalmi adatok méréséhez szükséges nyomtatványokat.

Rendszeres kapcsolatot tartottunk a többcélú társulás munkaszervezetével, a települések önkormányzataival és a szolgáltatóhelyek könyvtárosaival. 2012-ben is bekapcsolódtunk a Közkincs Kerekasztalok munkájába.

Rendszeresen frissítettük a mozgókönyvtári szolgáltatás weboldalát (<http://mozgo.dfmk.hu>), ahol az ellátással kapcsolatos információk (többek között a szolgáltatóhelyek főbb adatai, a növekvő dokumentumkínálat, rendezvények, képzések) érhetőek el. Továbbra is megjelentettük hírlevélünket, amelyet e-mailben adtunk közzé, de honlapunkon is elérhetővé tettük. Rendszeresen beszámoltunk szolgáltatásainkról, az elvégzett munkánkról és a településeken bekövetkezett változásokról.

Minden szolgáltatóhelyre eljuttattuk a Deák Ferenc Megyei Könyvtár kiadásában megjelenő kiadványokat, így a *Zalai könyvtári levelező* című szakmai folyóiratot és a *Zala megye településeinek ellátása* című statisztikai kiadványt.

- 2012. január 21-én a Magyar Kultúra Napja alkalmából Nemessándorházában kistérségi műveltségi vetélkedőre és kulturális estre került sor, amelyen *Pitti Katalin* operaénekes is fellépett.
- 2012. február 15-én Nemesrádón tartotta meg a Pacsa és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás Közkincs Kerekasztala az idei első rendezvényét. A község közösségi házában népes közönség előtt *Marx Mária Gönczi Ferencről* tartott előadást.
- Május 21-én író-olvasó találkozóra került sor *Balázs Ágnessel* Nemesapátiban, az iskolában. A rendezvényt az *NKA Márai-program* támogatta.
- A Zala-KAR Térségi Innovációs Társulás többfordulós vetélkedőt rendezett a térség iskoláinak közreműködésével. 2012. május 16-án *Múltidéző* régi játékok kistérségi találkozója volt Óhidon. A programon 10 település csapatai vettek részt. A jó hangulatú játékokban népi játékokat ismerhettek meg a gyerekek, valamint régi recepteket gyűjtöttek és próbáltak ki. Intézményünk a zsűrizésben vett részt, illetve különböző díjakat ajánlott fel a legsikeresebb résztvevők számára.
- Június 2-án Zalaegerszegen a Falumúzeumban, a *IV. Göcseji Randevő* alkalmából könyvbörzét tartottunk, ahol könyvtárunk leselejtezett könyveit kínáltuk az érdeklődőknek rendkívül kedvezményes áron.
- A Göcseji Múzeummal és a kistérségi munkaszervezettel együttműködve 2012-ben is részt vettünk a kehidai Deák-kúriában a *Múzeumok Éjszakája* rendezvénysorozaton.
- 2012. szeptember 8-án Felsőrajkon a *Mesterségek Címere* Kistérségi Kiállítás- és Vásáron a Deák Ferenc Megyei Könyvtár állományából kivont könyveit és videokazettáit árusítottuk kedvezményes áron az érdeklődőknek.
- Zalaszentivánon a Nemzeti Kulturális Alap Szépirodalmi és Ismeretterjesztő Kollégiumának pályázati forrásából az ősz folyamán – elsősorban irodalmi évfordulókhoz kapcsolódóan – rendezvénysorozatra került sor. Az első program *Út az olvasáshoz* címmel, a Deák Ferenc Megyei Könyvtárral együttműködve valósult meg szeptember 25-én. Ennek keretében *Karáth Anita* zalai költővel találkozhattak a gyerekek.
- Október 3-án Az Őszi Könyvtári Napokon Bagodban, intézményünk szervezésében, az általános iskolában *Kiránduló – korhatár nélkül* címmel író-olvasó találkozóra került sor. Vendégünk volt *Nyulász Péter* író.

- Pölöskén a művelődési házban október 4-én Kelemen Gyula verses-zenés műsorára került sor.
- Október 6-án Zalaszentivánon az IKSZT épületében került sor az Észak-Nyugat Zalai Kistérség községeinek óvodásai, iskolásai részvételével a *Kistérségi vers- és prózamondó versenyre*. Intézményünkben Kiss Gábor és Sebestyén Horváth Margit a zsűri munkájában vett részt.
- *Biztonságunk érdekében* címmel Major Zsolt előadását hallgathatták meg az érdeklődők Kemendolláron, a faluházban október 8-án.
- A Zalai Gyermekkönyvhetek rendezvényeként 2012. november 28-án Pacsán és Zalaszentmihályon került sor író-olvasó találkozóra. Vendégünk volt *Nógrádi Gergely* író.
- 2012. december 7-én Pacsán az általános iskolában *Advent fényei* művészeti találkozóra, illetve versenyre került sor több kategóriában, amelyen a térség több iskolájából vettek részt a gyerekek. A program az Advent jegyében összeállított színvonalas műsorral kezdődött, majd a különböző kategóriákban (vers, tánc, népdal, rajz, kézműves) nevezett gyerekek versenyére került sor. Intézményünk munkatársa, *Sebestyén Horváth Margit* a vers kategória zsűrizésében vett részt. Könyvtárunk hozzájárult a gyerekek díjazásához is (különdíjakkal).

Számítógép- és internethasználoi tanfolyamra Pacsán, Bagodban és Zalaszentivánon került sor. A 20 órás alapszintű képzésen elsősorban nyugdíjas korúak vettek részt *Sebestyén Horváth Margit*, illetve *Kovácsné Pacsai Edit* irányításával. Valamennyi programról további információk találhatók honlapunkon.

Segítettük a községi könyvtárakat a könyvtári rend megtartásában is. Alsónemesapátiban NKA pályázatból megújult a bútorzat, így a teljes állományt át kellett rendezni.

Sőjtörön 2012 nyarán IKSZT létesült. A felújított épületben kapott elhelyezést a községi és iskolai könyvtár is. A könyvek visszapakolásában, a szükséges állománykivonás elvégzésében, a raktári rend kialakításában intézményünk munkatársai is részt vettek. 2012. június 2-án került sor népes közönség előtt az új IKSZT felavatására. Avatóbeszédet mondott *Kiss Gábor* igazgató.

Szintén IKSZT pályázati forrásból a búcsúszentlászlói faluházat is átalakították. Ennek köszönhetően a könyvtárhelyiség is megújult, alapterülete nagyobb lett és új bútorokat is kapott. A felújítás befejezése után intézményünk munkatársai kialakították az állományban a raktári rendet, új tájékoztató feliratokat helyeztek el. Az épületavató ünnepségére 2012. október 28-án került sor. Köszöntőt mondott *Kiss Gábor* igazgató is.

Kemendolláron elvégeztük a teljes állomány elektronikus rögzítését a TextLib rendszerben, így visszakereshetővé vált a katalógusunkban. A településeken karbantartottuk a helyi állomány raktári rendjét, selejtezéseket végzetünk, az eligazodást feliratok készítésével segítettük.

Rendszeres kapcsolatot tartottunk a többcélú társulások munkaszervezetével, a települések önkormányzataival és a szolgáltató helyek könyvtárosaival. 2012-ben is bekapcsolódtunk a Közkincs Kerekasztalok munkájába.

2012 végén került sor a kistéleplési könyvtári ellátás átalakításának előkészítésére, amelynek során tájékoztattuk a fenntartó önkormányzatokat, elkészítettük az új szerződés tervezetet, melyet kijuttatunk a településekre. A megyéből összesen 236 szerződés érkezett be. A módosított 1997. évi CXL. törvény 66. §-a alapján 2013-tól a nyilvános könyvtár fenntartását nem vállaló önkormányzatok a megyei könyvtáron keresztül juthatnak hozzá az ún. KSZR szolgáltatáshoz, így meg növekszik a kistéleplések könyvtári ellátása vonatkozásban az intézményünk feladata, illetve felelőssége.

GAZDÁLKODÁS, KÖLTSÉGVETÉS TELJESÍTÉSE

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár 2012. január 1-jétől önkormányzati költségvetési szervből önállóan működő és gazdálkodó központi költségvetési szervvé alakult. Fenntartója a Zala Megyei Intézményfenntartó Központ lett. 2011. május 10-étől intézményünk látta el a Zala Megyei Közművelődési Intézmény és a Zala Megyei Levéltár gazdálkodási feladatait is.

A Deák Ferenc Megyei Könyvtár gazdálkodására az elmúlt évben is a takarékoság volt jellemző. A 2012. évi költségvetés tervezésénél az előző évi támogatásértékű működési bevételek összegevel a *fejezet* a 2012. évi működési bevételek előirányzatát megemelte. Ezek a bevételek azonban 2012-ben már nem realizálódtak, éves szinten a bevételi elmaradásunk ezáltal több mint 20.000 eFt volt. A folyamatos likviditás biztosítása érdekében minden pályázati lehetőséget kihasználtunk, átcsoportosításokkal éltünk, hogy a könyvtár folyamatos, problémamentes működése megvalósíthatóvá váljon. Takarékos gazdálkodással, a pályázati pénzek ésszerű felhasználásával sikerült az évet pozitívan zárni.

A TÁMOP-3.2.4-08/1 pályázat 2012. február 28-án lezárult. A projekt keretében olvasásfejlesztési programokat, tanfolyamokat, rendezvényeket szerveztünk. A program keretében megvalósult az a törekvésünk, hogy könyvtári környezetben, új szolgáltatásokkal, új eszközökkel és formákkal támogassuk az egész életen át tartó tanulást és művelődést. Ennek érdekében elektronikus katalógusunkat fejlesztettük, és az általunk gondozott kistelepülések könyvtári állományát is elkezdtuk feldolgozni ebbe a rendszerbe. Interaktív könyvtári portál létrehozásával a nap 24 órájában használhatóvá, távolról is elérhetővé váltak szolgáltatásaink.

Az év során három európai uniós pályázatot adtunk be. 2012-ben egy pályázatunk nyert, a másik pályázatokról várjuk a döntést. A nyertes pályázat támogatási szerződéskötésére 2013-ban került sor.

Az intézmény 2012. évi költségvetésének eredeti előirányzata *132.541 eFt*, mely az év során, több alkalommal az alábbiak szerint került módosításra:

Önkormányzati körből hozott

- 2011. évi pénzmaradvány 11.774 eFt
- 2011. évi rendező tételek miatti növekedés 78 eFt

Nemzeti Kulturális Alap

- Márai-program 1.457 eFt
- Könyvkötés, restaurálás 204 eFt
- Időskorú könyvtárhasználók képzése 400 eFt
- Jubileumi könyv kiadása 400 eFt
- Őszi könyvtári hét 1.500 eFt

KIM

- Bérkompenzáció 5.637 eFt
- Elvonás, átcsoportosítás intézmények között - 4.836 eFt
- Zárolás – végső elvonás - 1.979 eFt
- Bérkompenzáció maradvány elvonás - 473 eFt

MIK

- Támogatás dokumentum beszerzésre 4.000 eFt
- Támogatás 2012. évi működési kiadások fedezésére 3.000 eFt

Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet

- HBONE regionális központ üzemeltetése 600 eFt

Országos Idegennyelvű Könyvtár

- Könyvtári szakfelügyelet 500 eFt
- 2011. évi könyvtári szakfelügyelet 35 eFt

Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás

- Mozgókönyvtári szolgáltatás 3.840 eFt

Pacsa és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás

- Mozgókönyvtári szolgáltatás 2880 eFt

Zala-KAR és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás

- Mozgókönyvtári szolgáltatás 1680 eFt

Zalaegerszegi Könyvtárpártoló Alapítvány

- Jubileumi könyvkiadás 150 eFt

Millecentenáriumi Közalapítvány

- Jubileumi könyvkiadás 150 eFt

Kölcsey testvérprogramra

- Könyvbeszerzés 100 eFt

Pályázat

- TÁMOP-3.2.4-08/1 Új szolgáltatások Zala megye... pályázat 2272 eFt

Összesen: 33.369 eFt

A módosítások után az intézmény 2012. évi költségvetésének módosított előirányzata 165.910 eFt lett.

Bevételek alakulása

ezer Ft			
Bevételi jogcím	Eredeti	Módosított	Teljesítés
	előirányzat		
Egyéb saját bevételek összesen	25.652	25.652	3.254
Működési kiadásokhoz kapcsolódó ÁFA visszatérülések	3.100	3.100	3.868
Kiszámlázott termékek és szolgáltatások ÁFA	0	0	731
Intézményi működési bevételek összesen	28.752	28.752	7.853
Működési célú pénzeszköztámvétel ÁHT-n kívülről összesen	0	400	400
Működési költségvetési támogatás	103.789	106.138	106.138
Támogatások, támogatásértékű bevételek	0	30.620	30.620
Bevételek összesen	132.541	165.910	145.011

Kiadások alakulása

ezer Ft			
Kiadási jogcím	Eredeti	Módosított	Teljesítés
	előirányzat		
Személyi juttatások	83.108	84.817	82.183
Munkaadókat terhelő járulékok	22.418	22.704	21.838
Dologi kiadások és egyéb folyó kiadások	24.615	51.520	34.277
Támogatásértékű működési kiadások	2.400	6.869	4.365
Működési kiadások összesen	132.541	165.910	142.663
Felhalmozási kiadások	0	0	0
Kiadások összesen	132.541	165.910	142.663

Létszám- és bérigazgatás

Létszámigazgatás

Az intézmény 2012. évi engedélyezett dolgozói létszáma 35 főfoglalkozású és 3 részfoglalkozású dolgozó. 2012. április 20-ától a gazdasági vezető munkaviszonya a Zala Megyei Intézményfenntartó Központba történő áthelyezése miatt megszűnt. Ezután a gazdasági vezetői feladatokat előbb megbízással, később részmunkaidő keretében a volt gazdasági vezető látta el.

A 2012. év során 1 fő teljes munkaidős és 1 fő részmunkaidős takarító dolgozó nyugdíjba ment. Pályázat útján 1 fő takarító dolgozót vettünk fel, a részmunkaidős állás betöltetlen maradt.

Bérigazgatás

Dolgozóink 2012-ben a soros lépésen, valamint a garantált bérminimumra való kiegészítésen kívül a törvényes kereset-kiegészítést kapták; a fedezet hiánya miatt a közalkalmazottak kereset-kiegészítésben és cafetériában nem részesültek

Személyi juttatások

Kiadási jogcím	Eredeti	Módosított	ezer Ft
	előirányzat		Teljesítés
Rendszeres személyi juttatások összesen	71.870	70.243	68.827
Nem rendszeres személyi juttatások összesen	5.638	11.169	10.970
Állományba nem tartozók juttatásai	5.600	3.405	2.386
Személyi juttatások összesen	83.108	84.817	82.183

A munkaadókat terhelő járulékok

A munkaadókat terhelő járulékok 22.418 eFt eredeti előirányzata a személyi juttatások évközi változásaival párhuzamosan 22.704 eFt-ra emelkedett, a 2012. évi teljesítés 21.838 eFt volt.

Készletbeszerzések

2012. évben készletbeszerzésekre a módosítások után 10.654 eFt állt rendelkezésünkre. A készletbeszerzések közül a legjelentősebb tétel a dokumentum-beszerzés volt, mely az alábbiak szerint alakult (adatok forintban, nettó értéken):

Könyvbeszerzés	3.724.181
ebből:	
▪ Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás	782.973
▪ Zala-KAR és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás	582.994
▪ Pacsa és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás	953.268
▪ Kölcsey testvérkönyvtár-program*	100.329
▪ Börtönkönyvtár	250.101
▪ 2011. évi ODR	66.731
▪ Deák Ferenc Megyei Könyvtár	987.785

* Átadva: az 1. számú Lendvai Kétnyelvű Általános Iskola kétnyelvű iskolai könyvtára számára

Folyóirat beszerzés:	2.779.389
ebből:	
▪ Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás	142.168
▪ ZalA-KAR és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás	176.653
▪ Pacsa és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás	180.886
▪ Deák Ferenc Megyei Könyvtár	2.279.682
Egyéb információhordozó:	317.506
ebből:	
▪ Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás	22.902
▪ ZalA-KAR és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás	38.571
▪ Pacsa és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás	196.886
▪ Deák Ferenc Megyei Könyvtár	59.147

Hajtó- és kenőanyag-beszerzésre 2012-ben 496 eFt-ot fordítottunk, irodaszer, nyomtatvány beszerzésre 515 eFt-ot, szakmai anyag beszerzésre 439 eFt-ot, kisértékű tárgyi eszköz-beszerzésre 130 eFt-ot. Egyéb anyagbeszerzésből tisztítószer és karbantartási anyag beszerzésre 482 eFt volt a kiadásunk. Intézményünkben 2012-ben a leltározást megelőzően két alkalommal került sor selejtezésre: a selejtezés a kisértékű, mennyiségben nyilvántartott eszközöket érintette.

Szolgáltatások

A szolgáltatási kiadásokon belül a fűtés, villamosenergia-szolgáltatás, a víz-és csatornadíjak fedezése volt a legnagyobb tétel. Gázenergia-szolgáltatás díjára 4.488.010 forintot, villamosenergia-szolgáltatás díjára 3.325.640 forintot, víz- és csatornadíjakra 693.450 forintot használtunk fel.

Kommunikációs szolgáltatásra 2.321 eFt-ot fordítottunk, melyből 487 eFt volt a telefonköltség, 1.799 eFt a HBONE-központ működtetése, 35 eFt az egyéb kommunikációs szolgáltatások költsége.

Szállítási szolgáltatásra 6.220 forintot, bérleti- és lízing díjak fedezésére 124.063 forintot fordítottunk. Egyéb üzemeltetési szolgáltatásokra 2.117 eFt-ot, pénzügyi szolgáltatások között a bankköltség fedezésére 292 eFt-ot, szakmai szolgáltatásokra 549 eFt-ot használtunk fel.

A vásárolt termékek és szolgáltatások általános forgalmi adójaként 5.367 eFt volt a kiadásunk.

Kiküldetések, reprezentáció, reklámkiadások

A belföldi kiküldetések között utazási költségtérítés fedezésére 159.536 forint, reprezentációs kiadásként 76.000 forint került elszámolásra. A TÁMOP pályázat keretében reklám- és propaganda kiadásként 606.960 forintot számoltunk el.

Szellemi tevékenység végzésére a rendezvényeken előadóknak 2.890 eFt-ot fizettünk ki. Egyéb dologi kiadásként 561 eFt-ot, adók, díjak, befizetések között cégtelefon adóra valamint cégautó adóra 248 eFt-ot fizettünk ki.

Össességében a dologi kiadásokra tervezett 52.520 eFt módosított előirányzatból az év során 34.277 eFt került felhasználásra. A tervezetthez képest a kiadás alulteljesítésének oka, hogy a tervezésben tévesen, alap nélkül előírt bevételeink nem érkeztek be.

2012. évben fejlesztési és felhalmozási kiadásunk nem volt. Vállalkozási tevékenységet nem végeztünk, így vállalkozási tevékenységből bevételt sem értünk el.

Előirányzat maradvány

<i>ezer Ft</i>	
Megnevezés	Tárgyévi
A. Kiadási előirányzat	165.910
B. Kiadási előirányzat teljesítése	142.663
C. Kiadási megtakarítás (túllépés) A-B	23.247
D. Bevételi előirányzat	165.910
E. Bevételi előirányzat teljesítése	145.010
F. Bevételi lemaradás (túlteljesítés) E-D	-20.900
G. Kiadási megtakarítás, bevételi elmaradás C+F	2.347
Módosító tételek	0
2012. évi előirányzat maradvány	2.347
- ebből feladattal terhelt előirányzat maradvány	2.347
Szabad előirányzat maradvány	0

2012. december 31-i *szállítói kötelezettségünk* 1.170.259 forint volt, melyre a 2012. évi előirányzat maradvány fedezetet biztosított.

A 2012. évi előirányzat maradvány összege: 2.347 eFt.

Vagyoni helyzet

<i>ezer Ft</i>		
Eszközök	Előző évi	Tárgyévi
Immateriális javak	5.393	1.858
Tárgyi eszközök	67.469	56.894
Befektetett pénzügyi eszközök	0	0
Üzemeltetésre, kezelésre átadott eszközök	0	0
Befektetett eszközök összesen	72.862	58.752
Készletek	0	0
Követelések	2	0
Értékpapírok	0	0
Pénzeszközök	0	2.000
Egyéb aktív pénzügyi elszámolások	0	347
Forgóeszközök összesen	2	2.347
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	72.864	61.099
FORRÁSOK		
Tartós tőke	62.473	62.473
Tőkeváltozások	10.391	- 4891
Saját tőke összesen:	72.864	57.582
Tartalékok összesen:	0	2.347
Kötelezettségek összesen	0	1.170
FORRÁSOK ÖSSZESEN	72.864	61.099

A befektetett eszközök értékét csökkentette a 2012. év során elszámolt értékcsökkenés.

2013. január 1-jei fenntartóváltás

A Magyarország Kormánya által meghozott, a megyei múzeumok, könyvtárak és közművelődési intézmények fenntartásáról szóló 1311/2012. (VIII. 23.) Kormányhatározat, valamint a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény módosításáról szóló 2012. évi CLII. törvény alapján, a megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Törvény) alapján állami fenntartásba került intézmények közül a Deák Ferenc Megyei Könyvtár 2013. január 1-jétől Zalaegerszeg Megyei Jogú Város fenntartásába került.

Elkészült az átadás-átvételi dokumentáció, mely szerint a 2012. november 21-i állapotnak megfelelően rögzítésre kerültek a Deák Ferenc Megyei Könyvtár feladatai és a hozzá kapcsolódó jogok és kötelezettségek.

2012. évi gazdálkodás összegzett értékelése

Intézményünk alapító okiratban meghatározott szakmai munkájához a pénzforrások különböző jogcímenek ugyan, de folyamatosan rendelkezésre álltak. Szakmai feladataink ellátásában legfontosabbnak tartottuk a szolgáltatások magas fokú, folyamatos biztosítását, s azt, hogy a szolgáltatáshoz korszerű tárgyi-technikai eszközök álljanak rendelkezésre. A dokumentum-beszerzési lehetőségek viszont nagyon alacsonyak voltak. Az év során az intézmény az időarányosan járó támogatási keretet nem lépte túl.

JÓZSEF ATTILA VÁROSI KÖNYVTÁR

A szakmai munka területén a korábbi évekhez hasonló, színvonalas tevékenységet irányoztunk elő. A hagyományos rendezvényeken túl minden korosztály részére terveztünk programokat. Be-fejeződött a TÁMOP-3.2.4 jelű, szolgáltatásfejlesztésre irányuló pályázati program. Az év első két hónapjában az adatbázis építésével, feltárással járó feladatokat végeztük el. Fejlődtek az on-line szolgáltatások: otthonról tudnak előjegyzést és hosszabbítást kezdeményezni használóink. A kölcsönzési határidő lejárta előtt e-mailben automatikus értesítéssel tudjuk felhívni a figyelmüket a dokumentumok visszahozására vagy a hosszabbításra. Megújult a könyvtár belső számítógépes kommunikációját segítő közös felület, amely segíti a munkatársak szakmai anyagainak megosztását és archiválását egyaránt.

Az év során megtakarításainkból fejleszteni tudtuk a könyvtár eszközparkját. Újabb két modern számítógépet vásároltunk a kölcsönzési feladatokhoz, laptopot, projektort és hordozható hangosító berendezést a vidéki programokhoz; multifunkcionális fénymásoló-nyomtató-szkennert segíti a dokumentálást, valamint az irodák klimatizálását sikerült megoldani.

Újabb két európai uniós pályázatra vállalkoztunk konzorciumi keretek között. Az egyik az iskolás korosztály olvasásfejlesztését, a másik a könyvtári munkatársak szervezett továbbképzését szolgálja. A pályázati program a 2013–2014. években valósul meg, közel 8 millió forintos támogatást jelent.

A korábbi évekhez hasonlóan a 2013. évben is a Deák Ferenc Megyei Könyvtárral közösen az NKA pályázat keretében az őszi könyvtári napok rendezvényeinek jó részét tudtuk megvalósítani. Ebben az évben is sikerrel pályáztunk a városi kulturális pályázatra, melynek segítségével tudtuk gyermekprogramjainkat és az olvasótábort megszervezni. Sajnos az egyre csökkenő mértékű támogatás eléggé behatárolja a lehetőségeket. A *Márai-programban* való részvétellel 900 ezer forint értékű új könyvvvel gyarapodott könyvtárunk állománya. A Márai-programban a könyveket bemutató rendezvényekre is lehetett pályázni, ebből valósítottunk meg néhány író-olvasó találkozót az év folyamán.

Kiemelt célunk volt, hogy városunk díszpolgára, *Pais Dezső nyelvészprofesszor születésének 125. évfordulóját* méltón megünnepeljük. A 2011. november 11-én tartott emlékülés anyagát, kiegészítve a Pais-díj történetével emlékkötetben sikerült megjelentetni. A kiadás költségeihez az Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság, a Millecentenárium Közalapítvány és a Magyar Nyelvtudományi Társaság járult hozzá.

Gondozzuk a *Keresztury Házat*, a benne elhelyezett könyvgyűjteményt. Igény esetén fogadjuk a látogatókat, kutatókat. A középiskolás korosztály részére szervezett irodalmi előadássorozat keretében mutatjuk be *Keresztury Dezső* munkásságát. Részt veszünk a szeptemberi megemlékezésen, a Keresztury Dezső emlékét ápoló Keresztury Irodalmi Kör rendezvényein, a Keresztury Könyvtári Alapítvány és a Keresztury Dezső Emlékbizottság munkájában.

Gyakran ajánlanak fel olvasóink könyveket: egy részüket beletároljuk állományunkba, más részüket kiárúsítjuk. Az év során két ízben szerveztünk könyv- és folyóiratvásárt, kétszer pedig a kistérségi vásárokon kínáltuk a még használható leselejtezett dokumentumokat, illetve az olvasók által felajánlott könyveket. Meghívást kaptunk az óvodák által szervezett *Anyatejes világnapi* programra is. Jó alkalom ez arra, hogy a vásárlók közül is minél többen megismerjék szolgáltatásainkat. A befolyt összeget új dokumentumok vásárlására fordítjuk.

Munkatársaink tudása is bővült és megújult az utóbbi években: 2012-ben diplomát kapott az a kolléganőnk is, aki még középfokú végzettséggel rendelkezett.

Részt vettünk a tatai TextLib konferencián, a nyári győri könyvtáros vándorgyűlésen. A gyermekkönyvtárosok Pécsen szervezett továbbképzésére két kollégánk jutott el novemberben. Az MKE Zala Megyei Szervezete szervezésében szokásos őszi tapasztalatcsere utunk a veszprémi és balatonfüredi könyvtárba vezetett.

Az év során több alkalommal fogadtunk könyvtár szakos hallgatókat szakmai gyakorlatra. (Májusban egy fő egyhetes gyakorlaton, októberben egy fő egyhónapos, novemberben egy fő egyhetes gyakorlaton vett részt.)

A nyilvánosság követelményének a honlapon keresztül teszünk eleget. Működésünk dokumentumait, programjaink meghívóit és a róluk szóló beszámolókat napi frissítéssel aktualizáljuk. Az on-line katalógus fejlesztése folyamatos. Rendezvényeinkről az írott és az elektronikus sajtón keresztül is tájékoztattuk az érdeklődőket, olvasóinkat. Rendszeresen beszámoltunk híreinkről, fontosabb eseményeinkről a Zalai Könyvtári Levelező hasábjain.

SZERZEMÉNYEZŐ, FELDOLGOZÓ ÉS INFORMATIKAI SZOLGÁLAT

SZERZEMÉNYEZÉS

A dokumentum-beszerzésre tervezett összegek és felhasználásuk

Dokumentumtípus	Tervezett	Felhasznált	Mennyiség
	összeg (Ft)		
könyv	3.150.000	2.794.979	1.741 db
folyóirat	945.000	1.563.329	1.67 féle
audiovizuális dokumentum	380.000	377.356	204 db

További bevételek: *érdekeltségnövelő támogatás*: 868.406 forint, melyből

Dokumentumtípus	Felhasznált összeg (Ft)	Mennyiség (db)
könyv	762.394	419
audiovizuális dokumentum	106.012	48

Ajándék: 1.027 darab 1.768.460 forint értékben. A Márai-program keretében 351 darab dokumentumot kaptunk 899.988 forint értékben.

A beszerzési keret nagysága az előző évihez hasonló volt. A könyvre fordítható keretet nem használtuk fel maradéktalanul, mivel az év végi rendeléseink sajnos nem érkeztek meg. A folyóiratokat viszont sikerült előfizetnünk a 2013. évre. Az érdekeltségnövelő támogatásból az előző évinél többet tudtunk felhasználni dokumentumok beszerzésére. Az ajándékozás továbbra is jelentős. Az ajándék nagyságrendje is indokolja, hogy megemlítsük olvasóink rendszeres felajánlásait és az azzal járó válogatási munkát.

A *könyvek* esetében fő szállítónk továbbra is a Könyvtárellátó Nonprofit Kft. A KELLO-nál ebben az évben is elértük, hogy 30 százalékos kedvezményt kapjunk a könyvekre és 10 százalékos az audiovizuális dokumentumokra. Az árkedvezmény további növelése nem várható, de a könyvtári felszerelés szállításával és a letölthető rekordokkal jelentősen megkönnyítik a feldolgozási munkát.

A további vásárlásokat a korábbi partnerek közül az internetes rendelési lehetőséggel rendelkező Shoptline-webáruházzal bonyolítottuk.

A *folyóiratok* félesége az NKA-pályázat révén a Könyvtárellátótól térítésmentesen kapott példányok miatt nem csökkent (60 féle), valamint olvasók, civil szervezetek és kiadók is ajánlottak fel tiszteletpéldányokat.

Az *audiovizuális dokumentumokat* az Alexandra Áruházból és a Shoptline-webáruházból szereztük be.

A *DVD-gyűjtemény* folyamatos gyarapodása az olvasói igények figyelembevételével egyre nagyobb mértékben biztosított. *Hangzó dokumentumokból* is a kölcsönzők által keresett, aktuálisan megjelenő népzenei, könnyűzenei és jazz-felvételeket vásároljuk. Folytattuk a *hangoskönyvek* gyűjtését is, kismértékben, az új megjelenések alapján gyarapítottunk.

A könyvtár különgyűjteményeinek (EU, ősmagyar, helytörténet) állományát tervszerűen gyarapítottuk. A *helyismereti jellegű dokumentumok* főleg ajándékozás útján kerültek a könyvtár állományába.

A *letétek* közül nagyobb mértékben az andráshidai fiókkönyvtár számára vásároltunk hiánypótló dokumentumokat, a helyi könyvtárossal egyeztetve az igényeket.

Továbbra is gyűjtöttük az olvasók igényeit és a könyvtárosok jelzéseit az állományból hiányzó dokumentumokról – s lehetőség szerint igyekeztünk beszerezni azokat.

A könyvtár állománya

	Könyv	Időszaki kiadvány	Hangzó dokumentum	Elektronikus dokumentum	Videó, DVD	Összesen
2011. december 31.	98.058	879	2.437	482	2.343	101.199
Gyarapodás	3.115	16	61	8	213	3.413
Törlés	2.442	-	-	-	5	2.447
2012. december 31.	95.731	895	2.498	490	2.551	102.165

FELDOLGOZÁS ÉS INFORMATIKA

A gyarapítás és feldolgozás munkafolyamatait a kistérségi feladatellátáshoz kapcsolódóan is elvégeztük.

A csoportos leltárkönyvi funkciókat az integrált adatbázisban teljesítettük. Mindez a korábbinál naprakészebb nyilvántartást, valamint az adatok többrétű visszakereshetőségét teszi lehetővé. Végeztük a mozgókönyvtári feladatellátáshoz kapcsolódó elkülönített nyilvántartások vezetését, továbbá az adatbázisban és a megyei lelőhely-nyilvántartás részére a folyóiratokra vonatkozó adatok aktualizálását.

A helyismereti anyag számítógépes feltárását, adatbázisának építését, analitikus feltárását végeztük.

A gyermekkönyvtár otthonosabbá tételével polcok kerültek ki, így szükség volt az állomány csökkentésére. A helyhiány miatt szükségessé vált a kevésbé használt, vagy többpéldányos műveket leválogatni és a duplumraktárban elhelyezni.

A *törlés* legnagyobb része az elavult, elhasználódott dokumentumokból állt.

A naprakész tájékoztatás a könyvtár életéről a megújult *honlap* kereteiben valósult meg. A tartalmak frissítése folyamatosan történt. Az új mozgókönyvtári és gyermekkönyvtári weblap előkészítése lezajlott, s 2012. október közepétől már működik is.

A nyilvánosság érdekében egyre több szabályzatunkat helyeztük el a honlapon, ezek változásáról is tájékoztattuk látogatóinkat. Megkezdtek a felhasználókat segítő tájékoztató anyag összeállítását.

Nyilvántartottuk az intézmény hardverállományának műszaki állapotát, javaslatot tettünk az eszközök javítására, cseréjére vagy új eszközök beszerzésére. Sikerült két új számítógépet, három vonalkódolvasót és egy Notebookot is vásárolni, amelyek a kistérségi adatfelvitelhez nyújtanak segítséget. A két új multifunkcionális nyomtató mindennapi munkánkat könnyíti meg. A rendezvények zavartalan működéséhez projektorra, megfelelő hangosításra és jó minőségű digitális képeket készítő fényképezőgépre volt szükségünk és lehetőségünk.

Folyamatosan karbantartottuk és gondoztuk a számítógépes hálózatot és az adatbázisokat. Biztosítottuk az alapfeladatok ellátásához szükséges szoftverek működését. Végeztük a szükséges mentéseket, archiválásokat, statisztikák készítését, az esetleges hibák elhárítását. A fejlesztéseket a szükséges információk gyűjtésével és a beszerzések lebonyolításával segítettük.

Kapcsolatot tartottunk az InfoKer Szoftver Bt.-vel, a program fejlesztőjével, illetve a többi TextLib-felhasználóval.

Folyamatosan végeztük a TextLib és az ellátórendszeri adatbázisok gondozását. Amíg a teljes körű bevitel nem történik meg, addig a tagkönyvtárakban zajló állományellenőrzések előkészítésében és dokumentálásában, az adatbázis szinkronizálásában informatikusunk munkája meghatározó. A falvakban elkezdődött a TextLib integrált könyvtári rendszer telepítése, és a falvakban dolgozó könyvtárosok képzése is.

Részt vettünk a raktárak rendezésében, az olvasószolgálati ügyeleti munkában, a rendezvények előkészületeiben. Igény szerint a rendezvények hangosítását, a kivetítő használatát biztosítottuk. Webstatisztikát, valamint az olvasóink e-mailben küldött hosszabbítását, könyvtárközi kéréseit is intéztük. Bevezetésre került az automatikus TextLib e-mailküldő modul.

2012-ben egy fő jelentkezett könyvtári gyakorlatra, őt is bevontuk a könyvtári munkába.

Elkészítettük az új munkaköri leírásokat, és azokat egyeztetettük.

Részt vettünk a könyvtárban zajló TÁMOP programok lebonyolításában és dokumentálásában (cikkek, videók gyűjtése az Internetről).

A gyermekkönyvtári programok megvalósítását (*Fiesta, Nettábor, Olvasótábor*) segítettük folyamatos munkánkkal (meghívók, emléklapok, oklevelek készítése; számítógépek előkészítése, programok telepítése a Nettáborhoz; rejtvények szerkesztése stb.).

Végeztük a meghívók, szórólapok, oklevelek, emléklapok tervezését, szerkesztését, nyomtatását. Saját kivitelezésben készítjük a programokhoz kapcsolódó meghívókat, emléklapokat és okleveleket, valamint nyomdai előkészítést végeztünk TÁMOP kiadványok, oklevelek esetén.

OLVASÓSZOLGÁLAT

Statisztikai mutatók	Felnőtt	Gyermek	Összesen
Beiratkozott olvasók száma	2.004 fő	1.489 fő	3.493 fő
Látogatók száma	25.522 fő	14.580 fő	40.102 fő
Távhasználók száma			53.624 fő
Internethasználat			3.163 fő
Kölcsönzött dokumentumok száma	48.292 db	21.939 db	70.231 db
CD kölcsönzések száma	358 db		358 db
Videokazetták kölcsönzési száma	38 db		38 db
DVD filmek kölcsönzési száma	3.885 db		3.885 db
Könyvtárközi kölcsönzések száma			
- kapott			247 db
- adott			83 db
Helyben használt dokumentumok száma	18.320 db	11.563 db	29.883 db

Ugrásszerűen megnőtt a távhasználók száma, a tavalyi évhez képest több mint 20.000(!) fővel. Többen kértek telefonon felvilágosítást vagy vették igénybe egyéb szolgáltatásainkat (hosszabbítás, előjegyzés), emelkedett az on-line módon elérhető szolgáltatásainkat igénybe vevők száma (kölsönzések hosszabbítása, információkérés stb.), de különösen a honlapunkat látogatók száma emelkedett nagymértékben. Ez egyrészt köszönhető a megújult honlapnak és a honlapon található mindig naprakész, friss információknak, másrészt a könyvtárunkban folyó használóképzéseknek. A helyi internethasználat visszaszorulóban van, hisz egyre több háztartásban van már számítógép, illetve internetelérés. Ezzel összefüggésben csökkent a napijegyesek száma is: 68-an 213 alkalommal vették igénybe a könyvtár, illetve az Internet szolgáltatásait.

Olvasószolgálati feladatok

A könyvek, CD-k, videokazetták, DVD-k, *kölcsönzése* a TextLib Integrált Könyvtári Rendszer segítségével történt. A hagyományos hangkazetták – nyelvleckék – elenyésző számú kölcsönzési adminisztrációja (34 db), a folyóiratok és az esetenkénti kézikönyvek kölcsönzése hagyományosan, füzetben történt.

A folyóiratok kölcsönzése népszerű és ebben az évben is sokan éltek a kézikönyvek hétféle kölcsönzésének lehetőségével: főleg a diákok, a felsőfokú intézményekben tanulók.

Naponta végeztük a könyvek visszaosztását, a polcok rendbetételét, ügyeltünk a szabadpolcos állomány raktári rendjére. Folyamatosan leszedtük az elhasználdott, elrongyolódott könyveket, melyeket vagy megjavítottunk vagy kötetésre készítettük elő. Gondoztuk a könyvtár belső és külső raktárát. A nyár folyamán nagyobb mértékű duplumosításra is sor került.

Könyveket rendeltünk az UK alapján. Javaslatokat tettünk a CD-k, DVD-k vásárlására az olvasói igények figyelembevételével.

A kölcsönzési forgalomról (látogatók száma, kölcsönzött dokumentumok száma, helyben használt dokumentumok száma stb.) naponta készítettünk *statisztikát* a munkanaplóban. A látogatók számát, a távhasználat – telefon, honlap, OPAC – gyakoriságát, a referenz kérések és a helyben használt dokumentumok számát a naponta vezetett statisztikai lapokról, az egyéb statisztikai információkat a TextLib segítségével tudhattuk meg. Mindezek alapján elkészítettük a könyvtár éves statisztikai jelentését.

A *késedelmes* olvasók listáját naponta átnéztük, s *felszólításokat* küldtünk. Az e-mail címmel rendelkező olvasók az első és a második felszólítást elektronikusan kapják.

Ebben az évben új szolgáltatást vezettünk be: az olvasók e-mailben a kölcsönzött könyvek határidejének lejáratára előtt 3 nappal értesítést kapnak, mely figyelmezteti őket a kölcsönzési határidőre.

Naponta végeztük a postai küldemények feladását.

Olvasói kérésre *könyv-előjegyzéseket* vettünk fel, illetve értesítést küldtünk a megérkezett könyvekről. Ebben az évben is tovább növekedett az előjegyzést kérők száma (703 db értesítést küldtünk ki e-mailben, 249 olvasónkat telefonon értesítettünk, a postai értesítések száma pedig 10 db volt). E-mailben 274 alkalommal fordultak a könyvtárhoz olvasóink a kölcsönzési idő lejáratának hosszabbításáért vagy egyéb tájékoztatásért, felvilágosításért (előjegyzés, könyv utáni érdeklődés, könyvtárközi kérés, tanfolyamra jelentkezés stb.).

A más könyvtáraktól kért *könyvtárközi kölcsönzések* száma kismértékben csökkent, míg a könyvtárunktól kért könyvtárközi kölcsönzések száma kismértékben emelkedett a tavalyi évhez képest.

Gondoztuk a *folyóiratrészelet*et, a beérkezett folyóiratokat állományba vettük, naponta rendeztük a folyóiratpolcokat, figyeltük az esetleges hiányokat. A napilapokat havonta, a többi folyóiratot szükség szerint kötöttük.

Olvasói kérésre fénymásolást végeztünk, s gondoskodtunk a fénymásológép karbantartásáról.

A könyvtár bevételeit a pénztárgép segítségével tartottuk nyilván.

Tájékoztatás

A könyvtár nyitva tartási idejében tájékoztatási feladatokat láttunk el. Gyakori volt egy adott dokumentum utáni érdeklődés, ezeket legtöbbször saját állományunkból ki tudtuk elégíteni. Olvasói kérésre irodalomkutatót végeztünk, bibliográfiákat állítottunk össze, kérésre elektronikus úton is eljuttattuk az olvasónak. Több esetben készítettünk szakdolgozathoz irodalomjegyzéket. Segítettük az olvasókat az Internet használatában, az információkeresésben.

Havi egy alkalommal hírlevelet küldtünk az olvasóknak, melyben a könyvtár aktuális programjairól adtunk tájékoztatást, új könyveinkből ajánlottunk, illetve egy-két érdekes hírrel örvendeztettük meg őket.

A kérések gyakoriságát, illetve tematikájukat naponta statisztikai lapon vezettük.

Letéti könyvtárak gondozása

Gondoztuk a négy letéti könyvtárunkat, az új könyvek vásárlásán túl módszertani segítséget is nyújtottunk. Ebben az évben három fiókkönyvtárunkban szerveztünk programokat (ismeretterjesztő előadás, író-olvasó találkozó stb.).

Állománybővítés a letétekben		
Andráshida	2 alkalommal	116 kötet
Nyugdíjasház	2 alkalommal	81 kötet
Ságod	1 alkalommal	35 kötet
Zalabesenyő	2 alkalommal	74 kötet

A letétek olvasószolgálati mutatói

Letéti helyek	Olvasók száma (fő)	Látogatók száma (fő)	Kölcsönzött dokumentumok száma (db)
Andráshida, ÁMK	304	4.484	1.995
Nyugdíjasház	37	302	916
Ságod	23	345	925
Zalabesenyő	23	90	353

Rendezvények a letéti könyvtárakban

Andráshida, Öveges József ÁMK

- 11 rendezvényen (Petőfi Sándor szavalóverseny, kiállítások, rendhagyó irodalomórák, vetélkedők) 340 fő vett részt.

Nyugdíjas Otthonház

- Április 26-án *P. Tófeji Valéria* írónnal találkozhattak az érdeklődők. A zsúfolásig megtelt klubteremben – 45 fő – az író nő hangulatos, közvetlen elbeszéléséből a hallgatóság megismerhette a műveit és életének fontosabb mozzanatait.

- Október 25-én *dr. Basa Annamária* doktornő előadása nyomán egészségmegőrző praktikákat, teendőket tudhattak meg az idősebbek (45 fő).
- December 20-án a *Liszt Ferenc Általános Iskola diákjai* karácsonyi zenés ajándékműsorral lepék meg az időseket (45 fő).

Zalabesenyő

- Május 25-én *Az egészséges életmód, egészséges táplálkozás* címmel *Kőrösi Ferencné* tartott termékbemutatóval egybekötött ismeretterjesztő előadást a mintegy 35 főnyi hallgatóság előtt.
- November 29-én a *Hevesi Sándor Színház művészei* adtak nagy sikerű előadást az érdeklődőknek (50 fő).

Rendezvények

Rendezvény		Résztevők száma		
összesen	típusa	felnőtt	gyerek	összesen
14	előadás	336	180	516
1	felolvasónap	30	435	465
18	foglalkozás	54	403	457
14	használóképzés	160	0	160
10	író-olvasó találkozó	429	271	700
2	irodalmi est	114	0	114
13	kiállítás	2.006	3.300	5.306
2	könyvbemutató	55	0	55
2	könyv- és folyóiratvásár	226	59	285
7	önképző kör	74	0	74
1	szakmai nap	40	0	40
2	tábor	0	31	31
2	továbbképzés	21	0	21
10	vetélkedő	311	239	550
Több rendezvényt összefogó programok				
1	Könyves Vasárnap	46	42	88
10	Öröm kör	660	585	1.245
1	Kedvencek napja	565	415	980
11	(előadás)			
40	(foglalkozás)			
2	(író-olvasó találkozó)			
1	(vetélkedő)			
2	(kiállítás)			
Összesen				
154	rendezvény	5.127	5.960	11.087
111	könyvtári foglalkozás	197	2.027	2.224
18	internethasználati tanfolyam	121		121
Összesen				
283	rendezvény	5.445	7.987	13.432

A fenti táblázatból is látszik, hogy rendezvényeink sokrétűek, minden korosztályhoz szólóak voltak. Igyekeztünk a jól bevált programok mellett olyan rendezvényeket szervezni, olyan ismert és kedvelt közéleti személyiségeket, írókat meghívni, kikkel új olvasókat nyerhetünk meg.

Az év folyamán előzetes bejelentkezés, egyeztetés alapján négy alkalommal – 113 fő – tartottunk középiskolai osztályoknak könyvtárbemutató foglalkozást.

Gyermekkönyvtári foglalkozásokra ebben az évben 112 alkalommal került sor, melyből 13 könyvtárbemutató (256 fő), 98 pedig könyvtárhasználati (1.968 fő) foglalkozás volt.

A Mandulavirág Fogytékos Otthon fiataljai 13 alkalommal jöttek el, alkalmanként 15-20-an.

Ebben a tanévben 6. alkalommal hirdettük meg az *Olvasó manó* könyvolvasó versenyt. Nagyon kevés gyermek vett részt ezeken (12 fő), ami mégis jó hír, hogy ők sok könyvet olvastak el (5-11 db). Az eredményhirdetés vendége *Bátty András* író volt, közös „meseírássra” várta a gyerekeket (62 fő).

Folyamatos rendezvények, sorozatok

Öröm kör – Folytatódtak a kör összejövetelei; játszóházakat tartottunk, országosan ismert vendégeket: írókat, szakembereket hívtunk és továbbra is segítők azok a pedagógusok, óvónők és könyvtárosok, akik kezdettől fogva támogatóink voltak a játszóházak, programok lebonyolításában. A programokat továbbra is sokan látogatják, a résztvevők továbbadják élményeiket, ezáltal is népszerűsítik programjainkat (10 alkalom, 1.245 fő, ebből gyerek 585 fő).

Az *Olvasótábor* klub vendége volt *Varró Dániel* és *Bátty András*. A kiemelt rendezvényen kívül minden hónap második hétfőjén jönnek össze a nyári olvasótábor résztvevői. Szeptemberben, a gyerekekkel közösen összeállítottak egy programtervet, amelyben szellemi és kézműves foglalkozások egyaránt szerepelnek. A terv változtatható a többség aktuális igénye szerint. Öröndetes, hogy decemberben a karácsonyi készülődésbe még a szülők is bekapcsolódtak (8 alkalom 124 fő).

A *Mesebolt* című drámafoglalkozásokat *Óváriné Kalamár Judit*, a Landerhegyi Általános Iskola pedagógusa vezeti. A 13-21 fő részvételével megvalósuló programokra havonta jönnek össze a gyerekek, akik hátrányos helyzetük miatt kerültek be a csoportba. A mesék, a drámapedagógiai játékok révén problémáik megoldásával is foglalkoznak (6 alkalom 147 fő).

Olvassunk együtt! Az internetes játékban és versenyben négy általános iskola 23 tanulója vett részt. Tavasszal *Varró Dániel Túl a Maszat-hegyen*, ősszel *Győri Katalin Bojti* című művét dolgoztuk fel. Varró Dániel művére azért esett a választás, mert a Hevesi Sándor Színház műsorára tűzte, a Bojti pedig az olvasótáborban nagy érdeklődést kiváltó kutyás foglalkozás folytatásaként került terítékre. Varró Dániel műve egy kicsit nehéz volt a résztvevők számára, de igyekeztek helytállni a feladatok megoldásában. Ezzel az internetes játékkal az olvasáson túl, az Internet cél-szerű használatára is neveljük a fiatalokat.

Egyéb rendezvények

- Január 24. A *Magyar Kultúra Napjához* kötődően a *Pais Dezső nyelvészprofesszor születésének 125. évfordulója* alkalmából meghirdetett középiskolásoknak szóló internetes vetélkedő eredményhirdetésére került sor. A díjakat dr. Németh József irodalomtörténész, nyugdíjas múzeumigazgató adta át. A rendezvényen résztvevő 35 fő a díjátadás előtt dr. Németh József Pais Dezsőről szóló előadását hallgathatta meg.
- Január 28-án a tematikus könyvtári napok sorozata kerek évfordulóhoz, a 10-hez érkezett, ezért ismét mindenki a kedvencét hozhatta bábban és versmondásban. *Játékos versek – verses játékok* címmel a Landerhegyi Általános Iskola 1. c osztályos drámaszakkörének műsorával indult a nap. *Óváriné Kalamár Judit* és *Scheiber Judit* pedagógusok tanították be a műsort. A *Versked-*

vencek versmondó versenyre 156 fő jelentkezett, nem érkezett meg mindenki, de így is nagyon sokan voltunk, a versenyt 5 helyszínen tartottuk meg. A *Kedvenc mese- és regényhősöm* bábkészítő versenyre előzetesen 50 gyerektől 52 bábót kaptunk, amelyeket *Vöröss Ágnes* pedagógus értékelt. Kiállítottuk ezeket a könyvtárban, s e napon osztottuk ki a díjakat, okleveleket és könyvjutalmat. A napot játszóházakkal zártuk, a programokon közel 980 felnőtt és gyermek fordult meg.

- Március 21. A város középiskolás diákjai részére a már sok évre visszatekintő *Könyv- és könyvtárhazsnálatti vetélkedő*t szerveztük meg. Ebben az évben 10 négyfős csapat mérte össze tudását, emlékezetes percekert szerezve a résztvevőknek, szurkolóknak egyaránt (50 fő).
- Március 22-én került sor *Szemes Péter Művek felé* című kritikagyűjteményének és a *Pannon Tükör* idei első számának bemutatójára. A rendezvényen 25-en vettek részt.
- *Internet Fiesta* (március 23–30.)
 - Március 26. *Okosodj együtt Micimackóval!* Mese és játék Micimackóval óvodásoknak. A programon 76 fő vett részt.
 - Március 27. *Írj! Olvass! Netezz!* Játékos foglalkozás 1. osztályosoknak. Az előadás jellegű órán 48 fő ismerkedett számukra érdekesebb, hasznosabb, játékosabb internetes honlapokkal. *Álláskeresés az Internet világában – Hogyan keressünk állást az Interneten?* Erre a kérdésre kaptunk választ a FIT munkatársától *Vándorné Cseppán Adriánától*, más hasznos információkkal fűszerezve (15 fő).
 - Március 28. *Lépj A-ról B-re!* „Ugrálunk” egyik honlapról a másikra s közben felfedezzük őket (73 fő).
 - Március 29. *Animációk bűvöletében* – Keressük a legjobb animációs filmeket gyerekeknek. Miért népszerűek az animációs filmek? A gyerekekkel együtt kerestük a választ a kérdésre és egy animációs film forgatókönyvét próbáltuk kitalálni, e programunkat az Öveges József ÁMK könyvtárban is megtartottuk (166 fő).
 - „*Internet a munka világában*” – Mennyire és hogyan segíthet az Internet a munkakeresésben? Erre és hasonló kérdésekre próbált válaszolni kolléganőnk a keménfai könyvtárban (12 fő).
 - Március 30. „*Húsvét-kodó*” – a gyerekekkel a húsvéti ünnepkörrel kapcsolatos érdekességeket keresgéltek a neten (72 fő).
- Március 30-án 43. alkalommal került sor a *József Attila Városi Versmondó Versenyre*, a megyei fordulónak pedig idén a letenyi Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár adott otthont április 14-én. Mindkét megmérettetésen két kategóriában 22–22 versmondó diák vett részt.
- Április 11-én a *Költészet Napja* jegyében *Tiéd a könyvtár! Költészet, zene, képzőművészet mi itt ma Rád vár!* mottóval felolvasó estet tartottunk. Az esten középiskolások olvasták fel kedvenc verseiket, és egy kiállítás megnyitóra is sor került József Attila verseihez középiskolások által készített alkotásokból *Tavaszi és szerelem* címmel. A programot nagy érdeklődés övezte, mintegy 80 középiskolás vett részt az esten.
- Április 26-án a Zalai Boldogasszony Alapítvánnyal közös szervezésben került sor *Baka Györgyi* költő estjére. A költőnővel a mintegy 20 főnyi hallgatóság előtt *Buksa Ildikó* beszélgetett.
- Június 2-án a Skanzenben megrendezett Göcseji Randevűn az Ünnepi Könyvhéthez kapcsolódva *könyvbörzét* tartottunk. Nagyon sokan vásároltak könyvet, folyóiratot és egyben ismerkedtek könyvtárunk szolgáltatásaival, programjaival.

- Június 6-án nagy érdeklődés mellett – 60 fő – került sor az ünnepi könyvheti rendezvényünkre, melyen *Háy János* író volt a vendégünk. Az íróval *Gyimesi Katalin* gimnáziumi tanár beszélgetett.
- *Könyvtár-Net* (július 23–27.)
A tábor 9 fővel kolléganőnk *Horváthné Jóna Mária* tartotta a gyerekeknek. Témái: ismerkedés az Internet világával, különösen az utazás témakörében, számítógépes játékok, szkennelés, animációk, ismerkedés CD-ROM-okkal, képszerkesztés.
- *Olvasótábor hátrányos helyzetű 8-14 éves diákok számára*
A 2012. évi olvasótábor *Mesterségem címere* néven szerveződött, résztvevői július 30-tól augusztus 3-ig különböző szakmák képviselőivel találkozhattak: könyvtárosokkal, mentő szakápolóval, atlétával, állatorvossal, rendőrrel, bábművésszel. A tartalmas programot a JAVK Olvasóinkért Könyvtári Alapítvány és a szponzorok segítségével tudtuk megvalósítani (22 fő).
- *Népmese napja*
Idén szeptemberben is megtartottuk az immár hagyományosnak számító felolvasónapunkat. *Kópémesék* címmel, tréfás mesékkal vártuk az óvodákat, iskolákat és a családokat. (465 fő kisiskolás, óvodás és kísérőik voltak a vendégeink, felolvasóink.)
- Október 1–7-e között került sor az *Országos Könyvtári Napok* rendezvényeire. Az Országos Könyvtári Napok programjai:
 - Október 1. A *Naphegy Kiadó* volt a vendégünk. Szakmai találkozó keretében felnőtteknek mutatták be könyveiket, majd gyerekeknek is népszerűsítették kiadványaikat. Az *Öröm kör* programjában ezenkívül játszóházak és mondókás foglalkozás is szerepelt.
 - Október 3. A „*Megmutatom magam!*” kiállítássorozat keretében *Vollein Ferenc* mutatkozott be.
Egészségesen idős korban is címmel dr. Engárdt Zsuzsanna természetgyógyász, orvos tartott előadást a mintegy 25 főnyi, főleg idősekből áll hallgatóságnak.
 - Október 4. „*...küzdj és bízva bízzál*” címmel dr. Füzfa Balázs irodalomtörténész, egyetemi docens rendhagyó irodalomórájára került sor, melyet középiskolásoknak (34 fő) tartott.
 - Október 7. *Könyves vasárnap* – az állatoké volt a főszerep: vendégünk volt dr. Gombos László állatorvos és Gyömbér nevű kutyája, Lőrincz Judit Livia író, a *Pufi kandúr sorozat* szerzője, sor került a *Macskák és emberek* fotópályázat eredményhirdetésére és a *Békák minden mennyiségben* című kiállítás bemutatójára.
- November 8-án a *Magyar Tudomány Napja* alkalmából mutattuk be az *Emléklés – Pais Dezső születésének 125. évfordulóján* című emlékkötetet, amelynek kiadását is könyvtárunk szervezte. A kötetet a megjelent mintegy 30 érdeklődőnek dr. Gyimesi Endre országgyűlési képviselő ajánlotta a figyelmébe.
- November 12-én *Gundel Takács Gábor* volt a vendégünk. Óriási érdeklődés kísérte a rendezvényt, így a Keresztury VMK kamaratermében került sor a közönségtalálkozóra. A zsúfolásig megtelt teremben mintegy 250-en hallgatták a *Frauenhoffer Márta* által vezetett beszélgetést.
- November 15-én nagysikerű egészségügyi ismeretterjesztő előadásra került sor, melynek keretében dr. Erbszt András ortopéd szakorvos, gerinc-specialista betegségmegelőző hasznos tanácsait hallgathatták meg az érdeklődők (kb. 100 fő), illetve kérdezhettek is. Az est moderátora *Balázsik Anikó* gyógytornász volt.

- *Országos Gyermekkönyvhét*
 - November 24-én 36. alkalommal rendeztük meg a *Mesemondó Versenyt* „Európa meséi” címen. A megnyitó műsorát *Európa meséi* címen a Liszt Ferenc Tagiskola 4. a osztályos tanulói mutatták be. Felkészítő pedagógusok: Néz Károlyné és Gyenese Marianna. Két csoportban bonyolítottuk le a versenyt, a kamarateremben volt mindkét megnyitó. A korosztályok szerinti versengésre két helyszínen került sor: az 1–3. osztályosok a könyvtár olvasótermében, míg a 2–4. osztályosok a *Mesebirodalomban* mondhatták el meséiket, ahol 3 fős (pedagógusokból, könyvtárosokból és óvónőkből álló) zsűri döntött a legjobb mesemondók helyezéseiről. Idén is minden korosztályban szavazhattak a gyerekek a közönségdíjas mesemondóra. 9 városi iskola 36 tanulója és 5 városkörnyéki iskola 17 tanulója versenyzett egymással a szép mesemondásban (220 fő).
 - A gyermekkönyvhéten – november 27-én – vendégünk volt *Turbuly Lilla* zalai író és *Pozvai Andrea* népi játszóházvezető. Hangulatos programokat tartottak a gyerekeknek, ki-ki a maga műfajában (32 és 24 fő).
 - December 17-én a „*Könyvtárosok karácsonya*” elnevezésű ünnepi estünket rendeztük meg, melynek keretében az ünnepi műsort követően adtuk át a „*Fel a netre öregem!*” című online vetélkedő résztvevőinek, illetve legjobbjainak a jutalmakat (25 fő), a megjelent könyvtárosoknak pedig kis ajándékkal – a magunk készítette könyvtári naptárral – kedveskedtünk.

Kiállítások

Megmutatom magam! Kiállítás-sorozat

Hetedik éve szervezzük az ügyes kezű gyerekek ezen bemutatkozási lehetőséget. A sorozat sikerét mutatja, hogy továbbra is két évre előre jegyezzük fel a kiállítók neveit, a pedagógusok pedig már első osztályban felméri a tehetséges tanítványaikat. Vannak visszatérő kiállítóink is, így együtt örülhetünk a gyerekek fejlődésének. Nagy öröm számunkra, hogy a lehetőségre a városkörnyék iskoláiból is felfigyeltek, voltak és lesznek onnan is kiállító gyerekek: pl. ismét kiállított a pölöskei *Suli Harmónia Általános Iskola* és a *Baki Göcsej Kapuja ÁMK* kisdíákjai is sikeres kiállításon mutatták meg mit tudnak (9 alkalom, 350 fő).

„A kis Jézus megszületett...” Képeslap-kiállítás

November 29-én nyílt meg és december végéig volt látható *Kisgyörgy Erzsébet* nyugdíjas könyvtáros képeslapgyűjteményéből az a válogatás, mely a karácsonyi ünnepkörhöz kötődött. A megnyitón a szépszámu közönség (45 fő) a *Liszt Ferenc Általános Iskola* kisdíákjának énekét, és a *Nefelejcs Nyugdíjas Klub* énekkarának műsorát élvezhette.

Használóképzés

2012-ben 18 csoportban képeztünk hallgatókat könyvtárunkban és vidéken egyaránt, melyeken 121 fő tett sikeres vizsgát a tanultakról. A tavaszi képzés során öt kezdő szintű Internet és két szövegszerkesztő tanfolyamot indítottunk. Internetfelhasználó-képzést végeztünk Boncodföldén is a mozgókönyvtári szolgáltatás keretében. Az őszi képzés során hat kezdő, két haladó szintű Internet és három szövegszerkesztő tanfolyamot indítottunk, melyből Milejszegen két alkalommal, illetve Pálfiszegen egy alkalommal került sor kezdő internet-felhasználói tanfolyamra a mozgókönyvtári szolgáltatás keretében.

MOZGÓKÖNYVTÁRI FELADATELLÁTÁS

Feladatkörünk

A *Zalaegerszeg és Térsége*, valamint a *Pacsa és Térsége Többcélú Kistérségi Társulással* együttműködve végeztük a városkörnyék 50 településének könyvtári ellátását. A pacsai kistérséghez tartozó 5 könyvtár 2008-tól, a zalaegerszegi kistérséghez tartozó könyvtári szolgáltatóhelyek pedig 2007-től részesei a mozgókönyvtári szolgáltatásnak. 2012-ben is feladatunk volt a könyvtári szolgáltatóhelyek dokumentumokkal történő ellátása, a könyvtárak állományának ellenőrzése, a selejtes dokumentumok kivonása, a könyvtárak állományának szakszerű rendezése, a rendezvények szervezése és támogatása, valamint a községi könyvtárosok továbbképzése.

Működési körülmények

Március folyamán szakmai felmérést végeztünk a könyvtárak működési körülményeinek vizsgálatára a könyvtári normatíva felhasználásával kapcsolatban. Az ellenőrzés során azt tapasztaltuk, hogy pozitív változások következtek be a könyvtári állomány előnyösebb elhelyezése és az olvasók méltóbb fogadása érdekében.

A normatíva felhasználásán kívül a községek jelentős pályázati forrásokat és saját erőt is felhasználtak a könyvtárak működési körülményeinek javítására.

Nagykapornakon az omladozó vakolatot kijavították a könyvtár egyik helyiségében. Padáron a könyvtári szolgáltató tér bővülésével az NKA eszközfejlesztésre kiírt pályázatával megvalósíthatott a könyvtári bútorok bővítése és a vizesblokk felújítása is. Misefán a mozgókönyvtári normatíva és a saját erő felhasználásával új könyvtári polcok készülhettek. Baktúttősen saját erőből, illetve a kistérségi normatívából újították fel és egészítették ki a könyvtári bútorokat. Hottón a régi, több célra használt kastélyt saját erőből újították fel. Káváson a művelődési ház és könyvtár bútorait saját erőből és a kistérségi normatívából újították fel, és alakították át. Keménfán a művelődési ház és könyvtár tetőcseréje a mozgókönyvtári normatívából és saját erőből valósult meg. Kiskutason a Kulturális Menedékházat és a régi művelődési házat is felújították az elmúlt két évben többféle pályázati forrásból. Kispáliban az épület teljes külső felújítására, és – a szakfelületi vizsgálat megállapításainak hatására – a bejárat akadálymentesítésére, valamint homlokzati felirat készíttetésére került sor, amelyet saját erőből finanszíroztak.

Az IKSZT pályázatok az épületek felújítását, modernizálását eredményezték. Ezáltal a használók számára elérhetőbb és vonzóbb helyszínen és külsővel fogadhatják a könyvtárak is a látogatókat. Bakon a faluház tetőcseréjére került sor, a pályázaton kívül jelentős saját erőt is igénybe vettek, ezzel meg tudták gátolni a könyvtár beázását is. Nagypáliban új könyvtári helyiségeket tudtak hozzátoldani az épülethez és könyvtári bútorokat is vásároltak. Zalatárnokon a többfunkciós épület teljes felújítására került sor. Csátáron a „Csátárért Közalapítvány” pályázott a régi művelődési ház felújítására, amelyben olvasó sarkot is kialakíthattak. Nagykapornak önkormányzata is sikeresen pályázott, amelynek segítségével a közösségi házat felújították és szintén kialakíthattak egy olvasó sarkot szakmai javaslataink figyelembevételével. Kustánszeg önkormányzata is nyert a pályázaton, a kapott támogatást a művelődési ház és a könyvtár felújítására kívánják fordítani, amely ez évben fog megvalósulni.

Összességében 300 millió forintot fordítottak az önkormányzatok az épületek felújítására, és a könyvtárak olvasói igényeknek leginkább megfelelő alakítására.

Személyi feltételek

A pacsai kistérség öt községében tevékenykedő könyvtárosok száma évek óta nem változik, személyi változás a tavalyi évben sem történt. Köztük két falugondnok is dolgozik, akik a dokumentumokat házhoz szállítják az idős vagy beteg lakosok nappali ellátásához kapcsolódva.

A zalaegerszegi kistérségben négy szolgáltatóhelyen volt személyi változás miatt átadás-átvétel: Nagylengyelben, Pálfiszezen, Petrikeresztúron és Zalatárnokon, amelyeknek oka a könyvtárosok lakhelyváltoztatása, illetve más feladatkörbe való áthelyezése volt.

A hálózatgondozói feladatokat a szolgáltató könyvtárban továbbra is három fő végzi, de könyvtárunk egész szakembergárdája segíti munkánkat. Jelentős szerepet vállaltak a dokumentumok feldolgozásában, nyilvántartásában, az adatbázisok építésében, az állományellenőrzések lebonyolításában, informatikai feladatokban. Kollégáink közreműködtek a használó képzési tanfolyamok megtartásában, a községi könyvtárosok képzésében is.

Állományalakítás

Az állomány gyarapítása

A tavalyi évben is a Könyvtárellátó Nonprofit Kft.-vel kötöttünk szerződést, a dokumentumok nagyobb hányadát on-line rendeléssel szereztük be magas árengedménnyel, gyors szállítással, könyvtári felszereléssel. Ezenfelül különböző kiadók és terjesztők kedvező árajánlatait figyelembe véve DVD-ket, CD-ket és hangoskönyveket vásároltunk.

A 2012-es évben 1.309 darab dokumentumot vásároltunk – amelyből 238 darab volt a DVD, CD és a hangoskönyv – 2.377 ezer forint értékben, az érdekeltségnövelő támogatással együtt.

Az időszaki kiadványokból a könyvtári szolgáltatóhelyek részére odaszállítással 69 fűleséget rendeltünk 330 példányban, 2.424.650 forint értékben.

Állománygyarapításra mindösszesen 4.801.650 forintot fordítottunk.

Feldolgozás

A dokumentumok állományba vételét és a községi könyvtárak adatbázisba való irányítását a TextLib integrált könyvtári rendszerben végeztük.

Bővítések, könyvtárlátogatások

Az év során könyvkiállítás 3-5 alkalommal történt. A korábban beszerzett dokumentumok cseréjét folytattuk a települések között, ezzel is bővítve a kínálatot. Összesen 5.300 darab dokumentumot juttattunk ki, amelyből 3.714 darabot cseréltünk a könyvtárak között. A 2012-es évben 362 alkalommal voltunk kint a területünkön könyvbővítés, állományellenőrzés, állományrendezés és rendezvények miatt.

Kivonás az állományból

Jelentősebb selejtezés *Teskádon* történt, főleg elhasználódás miatt. Összesen 1.390 darab dokumentumot töröltünk a községek állományából 262.166 forint értékben. A törölt dokumentumok adatait valamennyi nyilvántartásunkból kiveztük.

Adatbázis építése, állományellenőrzés

Átadás-átvétel miatt tételes, illetve leszámolásos ellenőrzésre került sor Nagylengyelben, Petrikeresztúron, Pálfiszezen és Zalatárnokon. Az utóbbi községben a felújítás miatt február elején összezsomagoltuk és elköltöztettük az állományt. Csak novemberben tudott az olvasók rendelkezésére állni, amelyet megelőzött a visszaköltöztetés és a dokumentumok szoros raktári rendbe való sorolása.

Tételes adategyeztetést és állományellenőrzést Dobronhegyen, Teskándon, Milejszen, Padáron, Pálfiszen és Bezeréden végeztünk. Az integrált rendszer kistérségi moduljával, valamint a kistelepülési kliens programba épített állományellenőrzési alrendszerrel dolgoztunk. A kezdetekkor több probléma is előkerült az alkalmazás során, amelyek megoldása hátráltatta a terv szerinti lebonyolítást.

Összesen 35.464 db dokumentumot ellenőriztünk le.

Az adatbázishoz való hozzáférés akadálya a térerő hiánya Padáron, az internet lassúsága Bezeréden, a könyvtári számítógép hiánya Nagykapornakon. A munkaállomás programjának megvásárlása nem valósult meg a nagykapornaki és az egervári bővítési körben. Ez utóbbi esetén az internetkapcsolat nem támogatta ezt a funkciót.

Rendezvények

- Január folyamán Pusztaedericsen a *Magyar Kultúra Napján* tartottunk előadást.
- Március folyamán Keménfán az *Internet Fiesta* keretében *Az internet a munka világában* címmel előadást tartottunk a község lakosainak.
- A *Költészet Napján* Bocföldén Varró Dániel tartott író-olvasó találkozót, Kiskutason Lukács Sándor előadóművész és Soós József költő léptek fel, Nagykapornakon pedig a *Zabszalma Együttes* műsorát hallgathatták meg a gyerekek.
- Májusban Padáron Nepomuki Szent János, a község védőszentje szobrának a megszentelésére került sor. A kulturális műsorban fellépő *Zalaszentgrót Táncegyüttes* műsorát támogattuk.
- Az *Ünnepi Könyvhéten* Bakon Bátor András, Gellénházán Kanda Pál színművész és Lukács Sándor előadóművész szerepeltek, Csonkahegyháton és Becsvölgyén Nyulász Péter író tartott előadást.
- A Gyermeknapon Kispáliban a *Griff bábszínház* művészeinek előadásában gyönyörködhetnek.
- Kustánszegen nyári olvasótábort szerveztek, ahol Major Zsolt rendőrségi szakértő tartott előadást.
- A falunapokat is támogattuk: Bődén a *Harangláb Népzenei Együttes*, Boncodföldén pedig a *Kerka Táncegyüttes* lépett fel.
- Szeptember és október folyamán a nagylengyeli főzőversenyen, a kustánszegi helytörténeti vetélkedőn, a lickóvadamosi gesztenyefesztiválon, a zalaszentiváni vers- és prózamondó verseny, valamint Bakon a mesemondó verseny zsűrizésében vettünk részt.
- Nagykutason a *Népmese Napján* mesefelolvasó délutánt tartottak. Kiállítást szerveztek azokból a rajzokból, amelyek a gyermekfoglalkozások során elhangzott mesék nyomán születtek.
- Október elején a hagyományos szakmai napunkon Schmidtné Bakó Tünde, a kaposvári Takáts Gyula Megyei és Városi Könyvtár munkatársa tartott előadást a területükön működő kistelepülési könyvtárak szolgáltatásairól. Majd három községi könyvtárosunk: Baksa Anna Baküttősről, Baloghné Bacsa Ibolya Bakról és Farkas Ferencné Nagypálból számolt be tapasztalatairól a kistelepülési könyvtárak értékközvetítő szerepével kapcsolatban. A jövőbeni könyvtári ellátásról Kiss Gábor, igazgató adott tájékoztatást. A szakmai programot követően átadásra került az Olvasóinkért díj, amelyet ebben az évben Szabó Istvánné, Kispáli könyvtárosa vehetett át.
- *Könyvtárak az aktív idősödésért* címmel az Országos Könyvtári Napokon Kámán Ferenc Salomváron, Major Zsolt Ozmánbükön, Pesti Tímea pedig Pusztaedericsen tartott előadást.
- Csonkahegyháton és Zalatárnokon támogattuk az adventi készülődést.
- Novemberben Zalatárnokon a Szent Márton napi mulatságon a *Kéknefelejcs Népdalkör* szórazottatta a közönséget.
- Nagylengyelben az idősek napján a Zalaszentmihályi *Népdalkört* hallgathatták meg a község szépkorú lakói.

- A Zalai Gyermekkönyvhetek alkalmával Teskándon és Sárhidán *Lőrincz Judit Líviával* találkozhattak a gyerekek.
- Decemberben ismét megrendeztük a könyvtárosok karácsonyát. A *Várakozás* című műsor a Hevesi Sándor Színház művészeinek és zenészeinek előadásában hangzott el. A rendezvényeknek összesen közel 2.400 látogatója volt.

Használóképzés, továbbképzés

Az év folyamán három községben: *Boncodföldén*, *Milejszegen* két alkalommal is, és *Pálfiszegen* alapfokú kezdő szintű internet-felhasználói tanfolyamot tartottunk 29 fő részvételével.

Az elmúlt évben is folytattuk a községi könyvtárosok továbbképzését.

Novemberben két alkalommal is továbbképzésre került sor intézményünkben, ahol több téma között szerepelt többek között a mozgókönyvtári ellátás jövője is.

Az év során képviseltük intézményünket a kistérségi üléseken, amennyiben könyvtári téma került szóba. Részt vettünk az Oktatási Bizottság és a Társulási Tanács ülésein, valamint a Közkincs Kerekasztal munkájában. Bekapcsolódtunk a Göcseji Randevű és a felsőrajki kistérségi vásár programjába könyvtárusítással.

IGAZGATÁS, GAZDASÁGI TEVÉKENYSÉG

A szolgáltatások szervezésében az olvasói igényeknek való megfelelés volt az elsődleges szempont az irányítási tevékenységben. A TÁMOP pályázat lezárása után is megtartottuk a sok látogatót vonzó rendezvényeink széles kínálatát. A ráfordításokat támogatta a könyvtár céljait segítő Olvasóinkért Könyvtári Alapítvány is.

Az olvasók által felajánlott könyvek egy részének kiadásával sikerült elérni a működést segítő saját bevételi előirányzat teljesítését. A működési költségek optimalizálásával, a pályázathoz korábban felhasznált önrész megtérülésével hiányzó tárgyi eszközöket tudtunk beszerezni, illetve étkezési jegyekkel honorálni a rendezvényeket kiszolgáló könyvtárosi többletteljesítményeket.

A gazdasági csoport munkatársaival jó együttműködésben végeztük a gazdálkodási feladatokat. Átadó leltárt készítettünk a Keresztury Házban, ahol a gondnok személyében történt változás.

A József Attila Városi Könyvtár 2012. évi gazdálkodása

Bevételek	(ezer forintban)
Fenntartó támogatása	48.263
Működésre átvett kistérségi támogatás	12.400
Pályázati támogatás	2.652
Saját bevétel	1.856
Egyéb bevétel	10.216
Összes bevétel	75.387
Kiadások	
Személyi kiadások	41.335
Járadékok	11.175
Dologi kiadások	20.687
Felújítási kiadások	-
Felhalmozási kiadások	1.728
Kiadások összesen	74.925